

VUOSIKERTOMUS 2001

LEMMINKÄINEN

SISÄLTÖ

VUOSI 2001	1
LEMMINKÄINEN-KONSERNI	2
STRATEGIA.....	4
TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	5
PÄÄLLYSTYS- JA KIVIAINESRYHMÄ	6
RAKENNUSMATERIAALIRYHMÄ.....	10
RAKENNUS OY LEMMINKÄINEN	14
OY ALFRED A. PALMBERG AB	18
TEKMANNI OY.....	22
RISKIEN HALLINTA	26
YMPÄRISTÖ	27
TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA.....	28
HENKILÖSTÖ	30
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	
TILIKAUDELTA 1.1.2001 – 31.12.2001	32
KONSERNIN TULOSLASKELMA	34
KONSERNIN TASE	35
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	36
EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA	37
EMOYHTIÖN TASE	38
EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA.....	39
LAADINTAPERIAATTEET	40
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	41
TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT ...	52
OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT	54
HALLITUKSEN EHDOTUS EMOYHTIÖN	
VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ	57
TILINTARKASTUSKERTOMUS	57
EMOYHTIÖN HALLITUS	58
LEMMINKÄINEN-KONSERNIN HALLINTO	59
TIETOA OSAKKEENOMISTAJILLE.....	60
YHTEYSTIEDOT	61

Lemminkäisellä on n. 17 %:n osuus Norjan päällystysmarkkinoista. E6 -tietä päällystetään Oslon lähistöllä.

KASVUN VUOSI

Lemminkäinen-konsernin liikevaihto kasvoi 16 % ja oli 1 116,5 milj. euroa (964,6). Liikevaihdon kasvu tuli pääosin lokakuussa 2000 ostetusta Tekmanni Oy:stä sekä helmikuussa 2001 hankituista tanskalaisen Icopal a/s:n Tanskan ja Norjan asfaltti- ja kiviainesliiketoiminnoista. Tämä liiketoimintakauppa vaikuttaa Lemminkäisen liikevaihtoon ja tulokseen huhtikuusta 2001 lähtien.

PÄÄLLYSTYSTOIMINTA KANSAINVÄLISTYI

Tanskan ja Norjan liiketoimintakaupan myötä Lemminkäinen Oyj vahvisi merkittävästi asemaansa Itämeren alueen päällystysmarkkinoilla ja on Pohjoismaiden toiseksi suurin päällystysurakoitsija. Kaupan jälkeen Lem-

minkäisellä on n. 20 %:n osuus Tanskan ja n. 17 %:n osuus Norjan päällystysmarkkinoista, ja yhtiö työllistää näissä maissa yli 500 henkilöä. Lemminkäisen asfalttiliiketoiminnasta n. 50 % on Suomen rajojen ulkopuolella.

TULOS PARANI

Lemminkäisen tulos ennen veroja parani 33 % ja oli 61,7 milj. euroa (46,4). Konsernin liikevoitto kasvoi 39 % ja oli 69,7 milj. euroa (50,2). Tuloksen paraneminen johtui Päällystys- ja kiviainesryhmästä, Rakennus Oy Lemminkäisestä sekä Tekmanni Oy:stä.

MUUTTUVAA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Kotimaan rakennusmarkkinoiden usean vuoden jatkunut voimakas

kasvu taittui ja päättyi viime vuonna vajaaseen yhteen prosenttiin. Rakennusmarkkinoiden arvioidaan kehittyvän maltillisesti, joskin kehitykseen liittyy nyt enemmän epävarmuutta kuin aikaisemmin.

Usean vuoden jatkuneen vakaan kasvun ja suotuisan tuloskehityksen jälkeen ovat Lemminkäisen lähtökohdat alkaneelle vuodelle edelleen kohtuullisen hyvät. Yhtiön liikevaihdon kasvu taittunee, mutta sillä on silti edellytykset päästä hyvään tulokseen myös tänä vuonna.

OSINKO

Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle osinkoa jaettavaksi 1,10 euroa (0,84) osaketta kohti tilikaudelta 2001.

KESKEISET AVAINLUVUT		2001	2000	Muutos, %
Liikevaihto	milj. euroa	1 117	965	16
Tulos ennen veroja	milj. euroa	62	46	33
Sijoitetun pääoman tuotto	%	23,0	20,7	
Omavaraisuusaste	%	41,7	36,9	
Tulos/osake	euroa	3,23	1,72	88
Osinko/osake	euroa	1,10 ¹⁾	0,84	31
Bruttoinvestoinnit	milj. euroa	94	72	30
Tilaukanta	milj. euroa	441	451	-2
Henkilöstö keskimäärin		6 311	4 487	41

1) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

LEMMINKÄINEN-KONSERNI

Lemminkäinen-konserni toimii kaikilla rakentamisen osa-alueilla: maa- ja vesirakentamisessa, talonrakentamisessa, talotekniikassa sekä rakennusmateriaaliteollisuudessa.

Konsernin päämarkkina-alue on Itämeren ympärillä.

Lemminkäinen on mm. Pohjoismaiden toiseksi suurin asfalttiurakoitsija. Lisäksi konserni toimii valituilla projektivienti-markkinoilla maailmanlaajuisesti.

Lemminkäinen-konsernin liikevaihto vuonna 2001 oli 1 116,5 milj. euroa, josta ulkomaantoiminnan ja viennin osuus oli 18 %. Tulos ennen veroja oli 61,7 milj. euroa.

Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 6 311 henkilöä.

Vuonna 1910 perustetun Lemminkäisen osake on noteerattu Helsingin Pörssissä vuodesta 1991.

KONSERNIN RAKENNE

MUUT SUURIMMAT KONSERNIYHTIÖT

Oka Oy, Kouvola
Lemminkäinen Norge AS, Fjellhamar
Oy Konte Ab, Vaasa
Lemminkäinen A/S, Silkeborg, Tanska
Rakennustoimisto Palmberg Oy, Tampere
Palmberg-Urakoitsijat Oy, Hyvinkää
Palmberg-Rakennus Oy, Oulu
Palmberg TKU Oy, Turku
Kvalitetsasfalt i Mellansverige Ab, Sala, Ruotsi
Rakennus-Otava Oy, Jyväskylä
Byggnads Ab Forsström Rakennus Oy, Kokkola
Savocon Oy, Kuopio
Omni-Sica Oy, Helsinki
Lemcon Networks Oy, Helsinki
Forssan Betonituote Oy, Forssa
Tielinja Oy, Janakkala

LEMMINKÄINEN OYJ

PÄÄLLYSTYS- JA KIVIAINESRYHMÄ

Päällystys- ja kiviainesryhmässä valmistetaan erilaisia asfalttipäällysteitä, kiviaineksia sekä valmisbetonia. Ryhmässä harjoitetaan myös päällystys-, louhinta- ja murskausurakointia. Lisäksi ryhmällä on ympäristögeotekniikan tuotteita ja palveluita.

RAKENNUSMATERIAALIRYHMÄ

Rakennusmateriaaliryhmässä valmistetaan ja tuodaan maahan rakennustuotteita sekä harjoitetaan niihin liittyvää urakointia. Keskeisimmät tuoteryhmät ovat bitumiset kateaineet, betoni- ja luonnonkivituotteet sekä urheilupäällysteet.

RAKENNUS OY LEMMINKÄINEN

Rakennus Oy Lemminkäinen on kansainvälinen projekti- ja televerkkorakentaja. Kotimaassa yhtiö on insinöörirakentaja, jonka erikoisalana ovat kallio- ja pohjarakentaminen sekä suuret infra-projektit. Yritys tunnetaan myös vaativien tuotantolaitosten ja toimitilojen rakentajana sekä urheilu- ja vapaa-ajan hankkeiden toteuttajana.

OY ALFRED A. PALMBERG AB

Palmberg-konsernin liiketoiminta-alue on kotimaan talonrakentaminen. Palmberg harjoittaa uudisrakennus- ja peruskorjauskohteiden kilpailu-urakointia ja vapaarahoitteisten asuntojen sekä liike- ja teollisuusrakennusten perustajaurakointia.

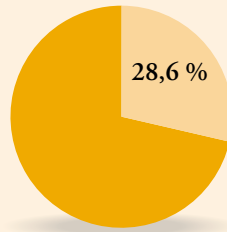
TEKMANNI OY

Tekmanni Oy toteuttaa talotekniikkaan, kiinteistöhuoltoon, teollisuuteen ja televerkkoihin liittyviä palveluja ja ratkaisuja. Tyypillisiä rakennus- ja ylläpitokohteita ovat liike-, teollisuus- ja julkiset rakennukset sekä asuinkerrostalot. Televerkkotoimintojen kohteina ovat mm. tukiasemat ja kaupunkiverkot.

Osuus konsernin liikevaihdosta

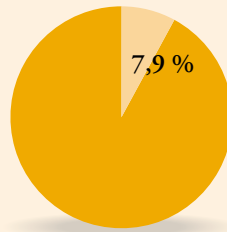
Milj. euroa

	2001	2000	Muutos, %
Liikevaihto	326,7	233,0	40,2
Liiketulos	36,6	25,6	43,0
Nettoinvestoinnit	64,8	23,6	174,6
Tilaukanta	47,0	42,9	9,6

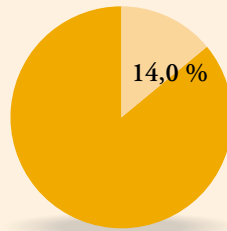
Milj. euroa

	2001	2000	Muutos, %
Liikevaihto	89,9	87,2	3,1
Liiketulos	5,4	5,2	3,8
Nettoinvestoinnit	2,0	1,7	17,6
Tilaukanta	13,1	12,3	6,5

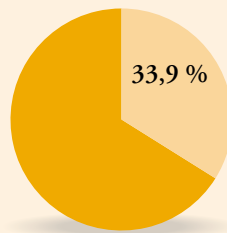
Milj. euroa

	2001	2000	Muutos, %
Liikevaihto	160,3	165,0	-2,8
Liiketulos	10,5	4,9	114,3
Nettoinvestoinnit	0,8	2,4	-66,7
Tilaukanta	124,7	107,1	16,4

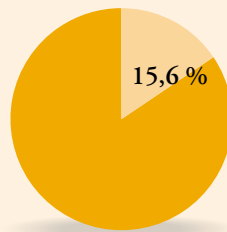
Milj. euroa

	2001	2000	Muutos, %
Liikevaihto	387,5	452,8	-14,4
Liiketulos	12,4	14,7	-15,6
Nettoinvestoinnit	2,7	7,7	-64,9
Tilaukanta	177,4	217,5	-18,4

Milj. euroa

	2001	2000	Muutos, %
Liikevaihto	178,0	139,9	27,2
Liiketulos	6,0	4,9	22,4
Nettoinvestoinnit	1,2	0,5	140,0
Tilaukanta	78,5	71,2	10,3

STRATEGIA

TAVOITE

Lemminkäisen keskeinen strateginen tavoite on hyvän kannattavuuden ja vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä hallittu kasvu nykyisillä liiketoiminta-alueilla. Hyvänä kannattavuutena pidetään 15 %:n tuottoa sijoitetulle pääomalle suhdannekierron aikana keskimäärin ja hyvänä vakavaraisuutena 40 %:n omavaraisuusastetta.

KEINOT

Riskien hallinta

Lemminkäisen konsernirakenteen lähtökohtana on toiminnan suuntaaminen suhdannekäyttötymiseltään toisistaan poikkeaville liiketoiminta-alueille.

Toimimalla maa- ja vesirakennussektorilla tasoitetaan kotimaan talonrakennustoiminnan suhdanneherkkyyden vaikutuksia. Rakennusmateriaaliteollisuuteen ja talotekniikkaan taas kuuluu paljon tuotteita, joiden kysyntä ei ole riippuvainen uudisrakentamisen suhdanteista. Kotimaan uudisrakentamisen suhdannevaihteluita tasapainottavat myös korjausrakennustoiminta ja toiminta ulkomailla.

Yhtiö keskittyy hankkeisiin, joista sillä on riittävästi kokemusta ja osaamista. Toimintaan sisältyviä riskejä pidetään hallinnassa myös siten, että mikään toteutettavaksi otettava yksittäinen hanke ei kokonsa puolesta voi epäonnistuessaankaan oleellisesti heikentää konsernin tulosta.

Lemminkäinen ylläpitää sellaista valppautta ja reagointiherkkyyttä, että sen kyky markkinatilanteen muutosten edellyttämiin suuntaamis-, kehittämis- ja sopeuttamistoi- miin säilyy kaiken aikaa. Tämä varmistetaan mm. tehokkailla johtamis- ja tietojärjestelmillä.

Kilpailukyvyyn varmistaminen

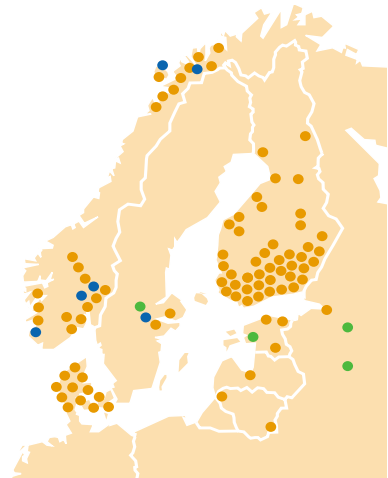
Lemminkäinen keskittyy liiketoiminta-alueisiin, joissa markkinat ovat riittävän suuret ja joilla sillä on johdettava tai ainakin merkittävä asema. Esimerkkejä ovat päällystystoiminta, jossa yhtiö on Itämeren alueen markkinoilla keskeinen toimija, Palmbergin alueelliset tytäryhtiöt, jotka ovat omilla alueillaan merkittävässä asemassa sekä kattourakointi ja tunnelilouhinta, jotka kuuluvat Suomessa alojensa johtaviin toimijoihin.

Lemminkäinen välttää liiketoiminta-alueita, jotka ovat korostetun työvoimavaltaisia ja joilla alalletulokynnys tai jalostusarvo ovat erityisen matalia.

Lemminkäisen ulkomaantoiminta perustuu erikoisosaamiseen ja etabloitumiseen, joiden kautta saavutetaan merkittävä markkina-asema.

Lemminkäinen parantaa kilpailukykyään ja tuottaa lisäarvoa asiakkaille erikoistuotteilla ja -menetelmillä sekä erikoisosaamisella, joita kehittää aktiivisesti. Tällaisia ovat mm. erikoisasfaltit, pohjavahvistuksen erikoistekniikat, erilaiset louhintatekniikat, rakenteiden jännitysmenetelmät ja projektinjohto-osaaminen.

Lemminkäisen toiminta sisältää vertikaalisia jalostusketjuja ja synnyttää sitä kautta sisäisiä synergiaetuja. Tuotteita valmistetaan sekä omaan käyttöön että ulkopuolisille asiakkaille. Tyypillisiä esimerkkejä ovat Kiviainesyksikön tuotteiden käyttö omassa asfalttiliiketoiminnassa ja valmisbetonituotannossa ja toisaalta niiden myynti muille alan toimijoille tai loppukäyttäjille. Rakennusmateriaaliryhmän tuotteita myydään ulkopuolisille ja käytetään Palmbergin ja Rakennus Oy Lemminkäisen talonrakennustoiminnassa. Yhtiön eri yksiköiden välillä on myös horisontaalista synergiaa, jonka avulla markkinointi tehostuu ja asiakkaita pystytään palvelemaan paremmin ja monipuolisemmin.

- Asfalttiasema
- Liikkuva asfalttiasema
- Murskausasema

Icopal Roadsin asfaltti- ja kiviainesliiketoimintojen osto laajensi merkittävästi Lemminkäisen toimintaa Pohjoismaissa. Karttaan merkityn lisäksi yhtiöllä on Suomessa toiminnassa 25 murskausasemaa.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

KASVUA JA KANNATTAVUUTTA

Lemminkäisen paraneva tuloskehitys on jatkunut jo seitsemän vuoden ajan. Samalla aikavälillä konsernin liikevaihto on kolminkertaistunut. Keskimääräinen kasvuvauhti on ollut 17 % vuodessa. Taustalla on toki Suomen kansantalouden ja sen myötä rakennusalan poikkeuksellisen alhaalta lähtenyt ja pitkään jatkunut nousukausi. Lemminkäisen kasvu on lisäksi ollut selvästi alan keskimääräistä kasvua nopeampaa ja konsernin kannattavuus on edustanut alan kärkipäätä. Kansainvälisessäkin vertailussa Lemminkäisen menestys on osoittautunut hyväksi.

Konsernin päättyneen tilikauden liikevaihto kasvoi 16 % ja oli 1 117 milj. euroa. Tulos ennen veroja parani 33 % ja oli 62 milj. euroa. Se oli yhtiön historian paras. Pääosa liikevaihdon kasvusta tuli yritysostoista. Konsernin pääliiketoimintalueet kotimaan talonrakentamista harjoittavaa Palmbergia lukuunottamatta paransivat tulostaan. Palmbergin liikevaihto ja vastaavasti tulos pienenevät hieman johtuen kysynnän heikkenemisestä ja eräiden merkittävien hankkeiden kaavoituksen hitaudesta.

STRATEGISTA JOHDONMUKAISUUTTA

Lemminkäisen strategia, jonka ydin on riskien hallinta ja kilpailukyyn kehittäminen rakenteellisin keinoin, on osoittanut toimivuutensa. Sen mukaisia olivat myös jo edellisen tilikauden lopulla suoritettu talotekniikka-alalla toimivan Tekmanni Oy:n hankinta ja päättyneen tilikauden alussa toteutettu Icopal a/s:n asfalttiliiketoiminnan hankinta Tanskassa ja Norjassa.

Talotekniikan kysyntä kasvaa muuta rakentamista nopeammin, eikä se ole suorassa suhteessa riippuvainen kotimaan talonrakentamisen suhdanteista. Tekmannin ja Lemminkäisen muun liiketoiminnan välillä on selvää synergiaa. Tekmanni kuuluu alansa johtaviin yrityksiin.

Toimitusjohtaja Juhani Sormaala

Icopal-kaupalla puolestaan varmistettiin Lemminkäisen kuuluminen johtaviin asfalttialan toimijoihin Itämeren alueella. Ostettujen liiketoimintojen integrointi osaksi Lemminkäisen kansainvälistä päällystys- ja kiviainestoimintaa on odotetusti teettänyt paljon työtä, mutta edennyt hyvin. Ostajalla ja kaupan kohteella on tässäkin tapauksessa ollut toisiltaan opittavaa.

JATKUVAA KEHITYSTYÖTÄ

Jatkuva kehitystyö on terveen yrityksen tunnusmerkki. Lemminkäisessä merkittävä osa kehitystyöstä tapahtuu varsinaisen tuotannon yhteydessä ja niiden henkilöiden toimesta, jotka kehitystyön tuloksia myös soveltavat. On ilahduttavaa todeta, miten merkittäviä tuloksia päättyneelläkin tilikaudella saavutettiin mm. tuote- ja menetelmäkehityksessä, henkilöstön kehittämisessä, hallinnon järjestelmien kehittämisessä sekä laadun, työturvallisuuden ja ympäristöasioiden kehittämisessä. Arvioni mukaan Lemminkäisen ”henkisen ja muun aineettoman pääoman” kasvu on hyvinkin vastannut liiketoiminnan volyymin kasvua.

MUUTOKSIA MARKKINOISSA

Kotimaan talonrakentamisen jo vuosi jatkunut kasvu päättyi, kun sen veturina toimineen tietoliikenne-

elektroniikkateollisuuden tilantarpeen lisääntyminen loppui. Tämä heijastui nopeasti myös vapaarahoitteisten asuntojen kysyntään. Muutos oli nopeaa ja ajoittui viime vuoden puoliväliin.

Vuoden 2002 talonrakentamisen volyymin arvioidaan jäävän ainoastaan vähän viimevuotista alhaisemmalle tasolle. Arvio perustuu pitkälti joukkoon myönteisiä yleisiä indikaattoreita kuten alhaiseen inflaatioon ja korkotasoon, muuttoliikkeen jatkumiseen, kotitalouksien luottamukseen omaan talouteensa ja yleiseen talouden elpymiseen.

Lemminkäisen näkökulmasta myönteisiä ovat lisäksi arviot korjausrakentamisen, ympäristörakentamisen ja urheilurakentamisen kysynnän säilymisestä vakaana, sekä arviot tienrakennusinvestointien kasvusta. Myös Tanskassa ja Norjassa odotetaan tienpäällystysmäärärahojen olevan kääntymässä kasvuun, koska niiden nykytaso ei ole pitkällä aikavälillä kestävä.

Lemminkäisen näkymät alkaneelle tilikaudelle ovatkin kaiken kaikkiaan kohtuullisen hyvät, joskin niihin liittyy enemmän epävarmuustekijöitä kuin mihin viime vuosina on totuttu. Konsernin liikevaihdon kasvu todennäköisesti hidastuu.

KIITOS

Lemminkäinen on toiminut suotuisissa olosuhteissa ja menestynyt hyvin. Yhtiön kykyä reagoida markkinatilanteen muutoksiin on määrätietoisesti ylläpidetty ja kehitetty. Kiitän Lemminkäisen henkilöstöä hyvin tehdystä työstä ja muita sidosryhmiä yhteistyöstä ja luottamuksesta.

Lemminkäinen on asfalttialan markkinajohtaja Suomessa ja toiseksi suurin Pohjoismaissa. Vuoden merkittävin urakka oli Helsinki-Vantaan lentokentän kolmannen kiitoradan päällystäminen.

PÄÄLLYSTYS- JA KIVIAINESRYHMÄ

Lemminkäisen Päälystys- ja kiviainesryhmä valmistaa asfaltti- ja uusioasfalttipäällysteitä, urakoi stabiloiteja, vedeneristyksiä ja liikennemerkintöjä ja jyräi päällysteitä. Ryhmä harjoittaa myös louhinta- ja murskausurakointia sekä valmisbetoniliiketoimintaa ja kiviainesten myyntiä. Lisäksi ryhmällä on ympäristögeotekniikan tuotteita ja palveluita.

Ryhmän liikevaihto oli 326,7 milj. euroa (233,0). Liikevaihto kotimaassa kasvoi edellisestä vuodesta 2 % 204,3 milj. euroon (200,4). Ulkomaantoiminnan liikevaihto kasvoi 275 % 122,4 milj. euroon (32,6), ja sen osuus ryhmän liikevaihdosta oli 37 % (14).

Ulkomaantoiminnan kasvun syy on Icopal Roadsin asfaltti- ja kiviaineliiketoiminnan ostaminen. Tämä kauppa laajensi Lemminkäisen toimintaa Tanskan ja Norjan markkinoilla.

Ryhmän liiketulos oli 36,6 milj. euroa (25,6). Henkilöstömäärä oli tilikaudella keskimäärin 2 044 (1 369).

PÄÄLLYSTYSTOIMINTA JA LIIKENNEMERKINNÄT

Lemminkäisen 90 tuotantolaitosta valmisti asfalttimassoja Itämeren alu-

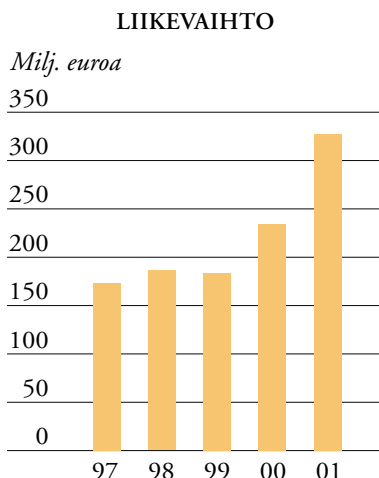
RYHMÄN LIIKEVAIHTO TOIMINNOITTAIN		
Milj. euroa	2001	2000
Päälystystoiminta ja liikennemerkinnät	271,6	178,8
Kiviainestoiminta ja valmisbetoni	63,8	63,0
Sisäinen laskutus	-8,7	-8,8
Yhteensä	326,7	233,0

eella 3,9 miljoonaa tonnia (2,7). Yhtiö oli asfalttialan markkinajohtaja Suomessa ja toiseksi suurin Pohjoismaissa. Volyymin kasvu syntyi ulkomailla ja pääosa siitä toteutui Norjassa ja Tanskassa.

Päälystysyksikön liikevaihto oli 268,4 milj. euroa (174,9). Viennin osuus siitä oli 45 % (18).

Kotimaassa yleisten teiden päällystysmäärien vuosia kestänyt lasku

Milj. euroa	2001	2000
Liikevaihto	326,7	233,0
Liiketulos	36,6	25,6
Nettoinvestoinnit	64,8	23,6
Henkilöstömäärä	2 044	1 369

Johtaja ins. Matti Kokko

kääntyi nousuun. Sitä vastoin kuntien sekä yksityisten asiakkaiden tilaukset vähenivät hieman talonrakennusalan volyyymikehityksen seurauksena.

Suomessa Lemminkäisen asfalttituotannon määrät olivat edellisen vuoden tasolla. Merkittävimpiä urakoita olivat Helsinki-Vantaan lentokentän kolmannen kiitotien päällystäminen sekä Oulun lentokentän korjausurakka. Päälystystoimintaan liittyvien oheistuotteiden sekä ympäristögeotekniikan tuotteiden ja palveluiden myynti kasvoi. Viimeksi mainitun liiketoiminta-alueen suurin kohde oli Joutsenon kaatopaikan ja kompostointikentän päällysrakenteiden valmistaminen.

Maaliskuussa 2001 tapahtuneen Icopal Roadsin oston myötä Lemminkäinen sai merkittävän jalansijan Norjan päällystysmarkkinoilla ja vahvisti asemiaan Tanskassa. Sekä Tanskassa että Norjassa hintataso tervehti edellisiin vuosiin verrattuna, mutta Tanskan toiminta kärsi kuitenkin yleisen kysynnän laskun vuoksi. Ruotsissa päällystysurakointia laajennettiin uusille alueille ja uusilla tuotteilla.

Virossa päällystysurakoiden hintataso oli monin paikoin kireä, mutta saatujen suurten tieurakoiden

PÄÄLLYSTYS- JA KIVIAINESRYHMÄ

ansiosta on tilauskanta vuodelle 2002 tavallista parempi. Latviassa myynti kasvoi, lähinnä yksityisen sektorin hyvän kysynnän vuoksi. Liettuassa pystyttiin myyntiä kasvattamaan Vilnan ja Klaipedan talousalueilla. Venäjällä merkittävin päällystysurakka oli Omskin lentokentän asfaltointi Länsi-Siperiassa.

Päällystystoimintojen henkilöstömäärä oli tilikaudella keskimäärin 1 598 (934). Yksikönjohtajana toimii ins. Matti Kokko.

Liikennemerkitöjä urakoivan Tielinja Oy:n liikevaihto oli 3,2 milj. euroa (3,9). Viennin osuus liikevaihdosta oli 50% (34). Tärkeimmät vientiurakat olivat Ruotsin ja Viron tielaitoksille tehdyt ajoratamerkinnot. Tielinjan toimitusjohtaja on ins. Harri Linnakoski.

KIVIAINES- JA VALMISBETONI-LIIKETOIMINTA

Kivianesten kysyntä oli alkutalvesta poikkeuksellisen hyvä, mutta laski kesän ja varsinkin loppusyksyn aikana selvästi edellisvuotta pienemmäksi.

Kysynnän pienenemiseen oli kaksi merkittävää syytä. Tielaitoksen murskausurakkakyselyt vähenivät useita miljoonia tonneja ja talonrakentamiseen liittyvät kiviainestoimi-

Oulun lentokentän kiitotietä korjattiin syyskuussa 2001.

tukset supistuivat talonrakentamisen hiljenumisen vuoksi. Alan ylikapasiteetti sekä ulkomaisessa omistuksessa olevien yritysten markkinaosuuksien kasvattamispyrkimykset pitivät hintatason kireänä koko vuoden.

Kiviaineksia jalostettiin 13,9 milj. tonnia (13,6), ja kiviainestoi-

minnan liikevaihto oli 55,5 milj. euroa (55,9). Henkilöstömäärä oli keskimäärin 303 (295).

Kiviainestoinnin merkittävimpiä hankkeita olivat Lapin tiepiirille tehdyt murskausurakat, kiviainestoitukset eri ratakeskuksille sekä Porin lentokentälle ja Valtatie 2:n työmaalle.

Kiviainesyksikön johtajana toimii ins. Juhani Innanen.

Valmisbetonin tuotantomäärät pienenevät etenkin pääkaupunkiseudulla ja muissa kasvukeskuksissa talonrakentamisen vähenemisen seurauksena. Betonin hintataso oli kireä.

Näistä seikoista huolimatta Forssan Betonituote Oy ylitti edellisen vuoden tuotanto- ja liikevaihtolukunsa.

Forssan Betonituote hankki tilivuoden aikana omistukseensa Itä-Suomen Valmisbetoni Oy:n koko osakekannan, ja yhtiön organisaatio muutettiin paremmin tulevia tarpeita vastaavaksi. Yhtiön tuotantokapa-

Uusi ympäristöystävällinen asfaltitehdas avattiin Helsingin Malminkartanossa.

siteitte oli miltei täystyöllistetty. Vuoden 2001 merkittävin työ oli betonin toimitus Tornion jaloterästehtaalle.

Forssan Betonituote valmisti betonia 166 000 m³ (105 000) ja sen liikevaihto oli 8,3 milj. euroa (6,8). Henkilöstömäärä oli keskimäärin 21 (25). Yhtiön toimitusjohtajana toimi 31.8.2001 asti tekn. Jari Stenberg ja sen jälkeen ins. Antti Hujanen.

KESKUSLABORATORIO

Tuusulassa sijaitseva Keskuslaboratorio teki konsernin eri yhtiöille ja yksiköille testauksia, kehitystöitä ja teknisiä palvelutehtäviä. Pääosa tutkimuslaitoksen kehitystehtävistä liittyi asfalttiteknoologiaan. Laboratoriossa tutkittiin mm. erilaisia päällystetyyppejä, pohjavesisuojauksiin soveltuvia rakenteita sekä pilaantuneiden maiden hyötykäyttöä.

Keskuslaboratorion henkilöstömäärä oli keskimäärin 14 (13). Tutkimusjohtajana toimii DI Lars Forstén.

TULEVAISUUDENNÄKYMÄT HYVÄT

Kotimaan yleisten teiden päällystysmäärien viime vuonna alkaneen kasvun ennakoidaan jatkuvan myös lähivuosina. Päällystysalan kysyntä on viime vuosina ollut tavanomaista pienempi Itämeren alueella. On nähtävissä, että alan markkinat ovat nyt elpymässä sekä Pohjoismaissa että Baltiassa. Venäjällä maan piristyvää talous antaa toiveita myös asfalttiliiketoiminnan kasvulle.

Kiviainesten ja valmisbetonin kysynnän kehitys seuraa läheisesti talonrakennuksen volyymin muutoksia. Alkamassa olevat suuret tie- ja radanrakennushankkeet lisäävät kummankin liiketoiminta-alueen kysyntää.

Forssan Betonituote toimitti betonia mm. Helsingin Energian kaukokylmähallin työmaalle Salmisaareen. Halli on osa Rakennus Oy Lemminkäisen suurempaa urakkaa energiayhtiölle.

*Lemminkäinen on Suomen johtava katontekijä.
Lidl-kauppaketjun jakeluvarasto Janakkalassa
sai bitumikatteen.*

RAKENNUSMATERIAALIRYHMÄ

Lemminkäisen Rakennusmateriaaliryhmä valmistaa bitumisia katemateriaaleja, betonisia ympäristötuotteita, porraselementtejä sekä mosaiikkilaattoja. Lisäksi ryhmä tuo maahan urheilurakentamiseen soveltuvia tuotteita ja rakennuslevyjä. Lemminkäisen valmistamiin ja maahantuomiin tuotteisiin liittyy suunnittelu- ja asennuspalvelu, jolloin asiakkaille voidaan tarjota ns. avaimet käteen -ratkaisuja.

Johtaja DI Ari Junttila

Rakennusmateriaaliryhmän kaikki tuotantolaitokset ja pääosa urakointipalveluista on ISO 9000 -sertifioitu. Eri toimintojen ympäristöjärjestelmät saatiin valmiiksi ja niiden sertifiointi on työn alla. Uhkaavaa työvoimapulaa on pyritty eliminoimaan koulutuksella, ja Lemminkäinen on ollut aktiivisesti mukana organisoimassa mm. uusille, rekrytoitaville ammattimiehille tarkoitettua koulutusta.

Tuotantolaitosten ja urakoinnin kapasiteetin käyttöaste oli korkea, mutta toimitusajat saatiin pysymään lyhyinä. Rakennusmateriaaliryhmän tuotantolaitokset sijaitsevat Tuusulassa, Orimattilassa, Lohjalla, Viitasaarella sekä Myrskylässä.

Rakennusmateriaaliryhmän liikevaihto kasvoi hieman edellisestä vuodesta ja oli 89,9 milj. euroa (87,2). Ryhmän liikevaihto pysyi vii-

mevuotisen tasolla ja oli 5,4 milj. euroa (5,2). Rakennusmateriaaliryhmän henkilöstömäärä oli kuluneella kaudella keskimäärin 646 (654).

KATTOTUOTTEET JA VEDENERISTYSURAKOINTI

Lemminkäinen on maamme johtava katontekijä. Kattoyksiköllä on 15 toimipistettä kotimaassa sekä toimipisteet Tallinnassa ja Pietarissa. Näiden kautta harjoitetaan sekä katto-

urakointia että materiaalityyppiä koko Suomessa ja maamme lähialueilla.

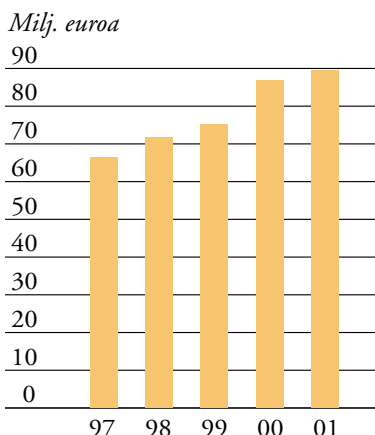
Lohjan bitumikatetehdasta on modernisoitu 90-luvulla tuotannon tehokkuuden ja laatutason nostamiseksi sekä ympäristöystävällisemmän ja turvallisemmän valmistustekniikan aikaansaamiseksi. Tehtaalla otettiin syksyllä käyttöön kaasunpesulaitteisto, jolla minimoidaan prosessin hajuhaitat ottamalla talteen ja kierrättämällä poistokaasujen sisältämät hiilivety-yhdisteet. Aiemmin toteutetuilla investoinneilla on pölypäästöt saatu minimoiduksi sekä alueen liikennettä vähennetyksi merkittävästi.

Lohjan tehtaalla saatiin syksyllä päätökseen kolmen vuoden koulutusprojekti, jonka tuloksena valmistuivat ensimmäiset kunnossapidon ammattilaiset. Uusien katontekijöiden rekrytoimiseksi järjestettiin yhdessä työvoimaviranomaisten ja ammattioppilaitoksen kanssa ensimmäinen katontekijän kurssi, jolle on suunniteltu jatkoa tänä keväänä. Kattourakoinnin eristäjille jaettiin myös ns. ammattipassit merkiksi eristäjän ammattitutkinnon suorittamisesta.

Kattomateriaalien myynti kehittyi positiivisesti: kokonaismarkkinoi-

Milj. euroa	2001	2000
Liikevaihto	89,9	87,2
Liiketulos	5,4	5,2
Nettoinvestoinnit	2,0	1,7
Henkilöstömäärä	646	654

LIKEVAIHTO

RYHMÄN LIKEVAIHTO YKSIKÖITTÄIN

Milj. euroa	2001	2000
Kattoyksikkö	54,0	55,0
Betonituoteyksikkö	27,1	25,5
Urheilupäällysteet	8,8	6,7
Yhteensä	89,9	87,2

RAKENNUSMATERIAALIRYHMÄ

den laskusta huolimatta myynti kasvoi sekä kotimaassa että viennissä. Merkittävät katemateriaalien vientimaat olivat Venäjä, Ruotsi, Etelä-Korea sekä Norja. Lohjan tehtaan kapasiteetti oli työkauden lähes optimaalisessa käytössä ja tuotantolaitteisto toimi suunnitellulla tavalla.

Kattourakoinnin päätuotteet ovat bitumi- ja tiilikatot, mutta sen palvelut kattavat kaikki mahdolliset kattotyöt. Työkauden aikana valmistui kattopintaa yhteensä noin 1,2 miljoonaa m². Merkittävimpiä urakakohteita olivat Espoon Keilalahden alueella sijaitsevat Nokian ja Radiolinjan pääkonttorit sekä Lappeenrannan Gigantti. Kattourakointi sai merkittävän huomionosoituksen, kun Kattoliitto valitsi vuoden lopulla Lemminkäisen urakoiman, Lahdessa sijaitsevan Launeen kirkon savi-tiilikaton Vuoden Katoksi.

Kattourakoinnin kilpailutilanne oli koko työkauden erittäin tiukka.

Kattoyksikön liikevaihto oli 54,0 milj. euroa (55,0) ja henkilöstömäärä oli keskimäärin 391 (393). Yksikön johtajana toimii DI Ari Junntila.

Lemminkäinen on valmistanut portaita yli 90 vuoden ajan. Ville Tuunanen kokoaa porruselementtiä.

BETONI- JA LUONNONKIVI-TUOTTEET SEKÄ YMPÄRISTÖ-RAKENTAMINEN

Talonrakennuksen volyymin vähentyminen pienensi porruselementtien menekkiä yli 10 % vuoden 2000 tasosta. Vuoden lopulla kysyntä oli kuitenkin tasaantunut edellisen vuoden lopun tasolle. Tuotannon resurssit sopeutettiin kysynnän mukaiseksi.

Vuoden 2001 aikana valmistui useita merkittäviä mosaiikkibetoni- ja luonnonkivikohteita. Mittavimpia niistä olivat Espoossa ja Raisiossa sijaitsevat Ison Omenan ja Myllyn kauppakeskukset, joihin asennettiin huomattava määrä mosaiikkibetoni- ja kalkkikivilattioita.

Ympäristörakentaminen lisääntyi huomattavasti edellisestä vuodesta, ja betonista valmistettujen ympäristötuotteiden menekki kasvoi 5 %. Luonnonkivien käyttö ympäristörakentamisessa on lisääntynyt etenkin kaupunkien ja taajamien keskustoissa. Helsingin Malmilla urakoitu Tilketori sai erityistä kiitosta kaupungin rakennusvirastolta hyvän laadun takia. Merkittäviä konsernin sisäisiä yhteistyöprojekteja olivat mm. Rakennus Oy Lemminkäisen urakoima Monikonpuro Espoon Leppävaarassa sekä Raahen keskustassa syksyllä Päällystysyksikön kanssa käynnistyneet työt.

Tuusulan Sammonmäessä sijaitsevan ympäristötuotteiden näyttelyalueen laajennus valmistui keväällä,

Helsingin islamilaiselle seurakunnalle rakennettu luonnonkivimuuri.

ja Lemminkäisen ympäristötuotteet olivat näyttävästi esillä myös Espoon Marketanpuiston näyttelyssä. Palmbergin tytäryhtiö Oy Kokkobe Ab aloitti menestyksellisesti Lemminkäisen ympäristötuotteiden myynnin Pohjanmaalla.

Betonituoteyksikön liikevaihto oli 27,1 milj. euroa (25,5) ja henkilöstömäärä oli keskimäärin 196 (207). Yksikön johtajana toimii DI Juhani Uljas.

URHEILURAKENTAMINEN

Omni-Sica Oy:n päätoimialana on urheilurakentamisen vaativat erikoistyöt. Yhtiö tuo maahan ja urakoi urheiluun ja liikuntaan liittyviä tuotteita, kuten suorituspaikkapinnoitteita ja -alustoja, katsomoita, kastelujärjestelmiä, aitoja sekä vedeneristeitä.

Suomessa on viime vuosina investoitu merkittävästi aiempaa enemmän liikuntaan ja urheiluun. Omni-Sica Oy:n asema johtavana urheilupinnoitteiden toimittajana ja urakoitsijana Suomessa on vahvistunut. Yhtiön urakointikapasiteetti oli

täydessä käytössä koko kuluneen työkauden.

Laivanrakennusteollisuuden kansipinnoitetyöt aloitettiin vuoden 2001 keväällä. Ensimmäiset pinnoitteet tehtiin Masa Yardsin Turun telakalla Eagle III -loistoristeilijään, johon asennettiin myös siirtokatsomo jäähalli-auditoriotilaan.

Urheilurakentaminen jatkuu vilkkaana myös alkavalla tilikaudella. Tulevaisuudessa urheilukenttäpinnoitteissa lisääntyvät ympäristöystävällisemmät, liuotinvapaat tuotteet ja menetelmät, joihin perehtyminen on aloitettu yhtiössä.

Yhtiön laskutus oli 8,8 milj. euroa (6,7) Henkilöstömäärä oli keskimäärin 38 (26). Yhtiön toimitusjohtajana toimii yo-merkon. Pekka Peho.

RYHMÄN NÄKYMÄT ALKAVALLE TYÖKAUDELLE

Rakennusmateriaaliryhmän useimmat toiminnot ovat sidoksissa rakentamisen yleiseen kehitykseen, eikä alan suhdanteissa ole odotettavissa merkittävää muutosta vuonna 2002.

Kattoyksikön näkymät alkavalle vuodelle ovat jossain määrin epävarmat, sillä uudisrakentamisen oletettu väheneminen pienentää kokonaismarkkinoita ja alentaa hintatasoa. Toisaalta korjausrakentamisen odotetaan kasvavan viime vuodesta, jolloin työmäärät tällä sektorilla lisääntyvät. Vientinäkymät yksikön tuotteille ovat edelleen hyvät ja vientiä pyritään edelleen tehostamaan vuonna 2002.

Betonisten porraselementtien menekki on suoraan sidoksissa uudisrakentamiseen, ja niiden tuotannon ennustetaan lievästi laskevan. Ympäristötuotteiden kasvun ennakoidaan toisaalta edelleen jatkuvan ja kapasiteetin olevan täydessä käytössä koko tulevan työkauden.

Urheilurakentamiseen liittyvien hankkeiden määrä lisääntyy voimakkaasti. Kun Omni-Sica Oy:n tilauskanta ylittää jo nyt pitkälle ensi kesään, tulee yhtiön kasvu jatkumaan ja näkymät kaudelle ovat hyvät.

Lemminkäisen urakoima Launeen kirkon savitiilikatto Lahdessa valittiin Vuoden Katoksi 2001.

*Maailman ensimmäisen nelipuominen
datajumbo-porakone on porarien Hannu
Kuivalaisen ja Martti Kauppisen työkalu.*

Rakennus Oy Lemminkäinen on kansainvälinen projektirakentaja, joka on toiminut ulkomailla noin 30 vuotta. Kokemusta on tänä aikana kertynyt viidestä maanosasta. Kansainvälisen toiminnan painopiste on viimeisten vuosien aikana ollut Keski-Euroopassa, mutta on kasvavan televerkkoliiketoiminnan myötä siirtynyt myös Kaukoitään ja viime vuonna myös Amerikkaan.

Verkkoliiketoimintaa harjoittaa Rakennus Oy Lemminkäisen tytäryhtiö Lemcon Networks Oy.

Kotimaassa yhtiö on vakiinnuttanut asemansa insinöörirakentajana sekä teollisuus-, toimitila- ja urheilurakennushankkeiden projektinjohtajana.

Vuosi 2001 oli yhtiölle menestyksenkäs. Rakennus Oy Lemminkäisen liikevaihto oli 160,3 milj. euroa (165,0) ja liiketulos 10,5 milj. euroa (4,9). Yhtiön henkilöstömäärä oli keskimäärin 459 (497), josta toimihenkilöitä oli 294 (326).

INSINÖÖRIRAKENTAMINEN

Insinöörirakentamisen liikevaihto oli 56,5 milj. euroa (62,7).

Insinöörirakentamisessa toimitaan maa- ja vesirakentamisen eri osaluilla sekä kotimaassa että ulkomailla. Alan kokonaiskysyntä säilyi melko hyvänä koko vuoden ajan, vaikka se toiminnan eri sektoreilla vaihtelikin suuresti. Yhtiö vahvisti edelleen asemiaan alan erikoisosajana niin kallio- kuin pohjarakentajanakin.

LIIVEVAIHTO TOIMINTA-ALUEITTAIN

Milj. euroa	2001	2000
Insinöörirakentaminen	56,5	62,7
Projektinjohto	88,3	102,3
Televerkkorak.	15,5	
Yhteensä	160,3	165,0

Maarakennusalan markkinoiden jännitteistä huolimatta toiminnan tulos pysyi hyvänä.

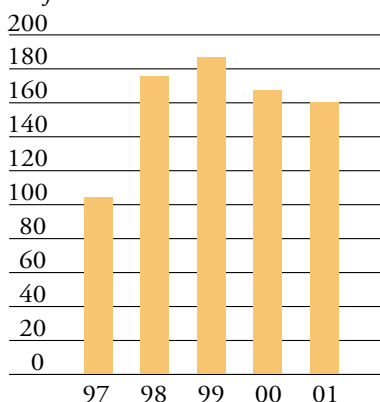
Merkittäviä töitä olivat Päijännetunnelin korjaus n. 20 kilometrin matkalta, Botniaban AB:n rautatietunnelin rakentaminen Ruotsissa, Kansallisteatterin perustusten vahvistaminen suihkupaaluilla ja Turun keskustassa olevan liikekorttelin perustusten vahvistaminen puristuspaaluilla. Laajempia projektikoko-

Milj. euroa

	2001	2000
Liikevaihto	160,3	165,0
Liiketulos	10,5	4,9
Nettoinvestoinnit	0,8	2,4
Henkilöstömäärä	459	497

LIIVEVAIHTO

Milj. euroa

Toimitusjohtaja DI Matti A. Mantere

naisuuksia olivat mm. pysäköintilaitokset Helsingissä, Tampereella ja Turussa sekä syksyllä aloitettu Kerava-Lahti -oikorataprosjekti. Kelukosken voimalaitos Sodankylässä valmistui syksyllä.

Yksikön henkilöstömäärä oli keskimäärin 258 (289). Yksikönjohtaja on TkL Timo Kohtamäki.

PROJEKTINJOHTO

Projektinjohton liikevaihto oli 88,3 milj. euroa (102,3).

Projektinjohton merkittävin asiakas useana vuonna on ollut Nokia. Sen tuotanto-, tutkimus- ja tuotekehitystilojen rakentaminen on työllistänyt Rakennus Oy Lemminkäistä niin kotimaassa kuin Keski-Euroopassakin. Vuosi 2001 oli menestyksenkäs sekä kotimaassa että viennissä. Vaativissa tietoliikenne- ja elektroniikka-alan rakennusprojekteissa hankittu kokemus on pystytty käyttämään hyödyksi myös muualla.

Kotimaassa merkittävin hanke oli Nordean uudet toimitilat Helsingin Vallilassa. Hankkeen ensimmäinen vaihe valmistui ja toinen vaihe alkoi vuoden 2001 aikana. Muita suuria hankkeita olivat Foster Wheelerin biovoimalaitos Äänekoskella ja Bauhausin Suomen ensimmäinen myymälä Vantaalla. Urheilurakentamisessa

RAKENNUS OY LEMMINKÄINEN

osallistuttiin sekä golfkenttien että urheiluareenoiden rakentamiseen. Tallinnassa valmistui Saku Suurhalli ja Hampurissa käynnistyi suuren monitoimihallin rakentaminen.

Viennin painopiste oli edelleen Euroopassa. Saksassa oli käynnissä kaksi hanketta Nokialle, joista Ulmissa sijaitseva tuotekehityskeskus valmistuu keväällä 2002. Puolassa ja Unkarissa rakennettiin tuotantotiloja Elcoteqille. Jatkoa yhtiön paperitehdaskokemukselle saatiin Stora Enson tehdasprojektin käynnistyessä loppuvuodesta Belgiassa. Venäjällä ja Baltiassa ei vielä käynnistynyt isompia hankkeita, vaikka potentiaalisia investoijia oli aikaisempaa enemmän. Venäjällä toteutettiin joitakin pienhköjä kansainvälisten yritysten hankkeita. Kiinassa osallistuttiin Nokian suurimman matkapuhelin-tehtaan rakentamiseen. Hankkeita oli kehitteillä myös Vietnamissa.

Projektinjohdon henkilöstön määrä oli keskimäärin 146 (194). Kotimaan toiminnasta ja urheilurakentamisesta vastaa ins. Jouko Niemonen ja viennistä DI Henrik Eklund.

TELEVERKKORAKENTAMINEN
Televerkkorakentamisen liikevaihto oli 15,5 milj. euroa. (Vuoden 2000

Televerkkorakentaminen laajeni sekä alueellisesti että toiminnallisesti. Projekteja toteutettiin mm. Brasiliassa.

Rakennus Oy Lemminkäisen urakoima Nordean kiinteistö Helsingin Vallilassa valittiin vuoden ympäristöhankkeeksi.

liikevaihto sisältyi Projektinjohdon liiketoimintaan.)

Televerkkorakentamista varten perustettiin v. 2000 lopulla erillinen tytäryhtiö, Lemcon Networks Oy, joka on jatkanut Rakennus Oy Lemminkäisen v. 1996 aloittamaa televerkkojen rakentamista.

Televerkkorakentaminen on laa-

jentunut vuoden 2001 aikana sekä alueellisesti että toiminnallisesti. Projekteja on toteutettu kahdeksassa eri maassa Kaukoidässä, Euroopassa sekä Etelä- ja Pohjois-Amerikassa. Toimeksiantojen laajuus on vaihdellut asiantuntijatehtävistä kokonaisurakoihin ja tehtävien sisältö on kattanut matkapuhelinverkon rakentamisen kaikki osa-alueet suunnittelusta tukiasemien asentamiseen ja käyttöönottoon.

Lemcon Networks on tehnyt yhteistyötä monien muiden alalla toimivien yritysten kanssa eri puolilla maailmaa. Yhtiö solmi kesällä yhteistyösopimuksen yhdysvaltalaisen NorthStar Communications Groupin kanssa matkapuhelinverkkojen rakentamisesta Yhdysvalloissa.

Projektien henkilöstömäärä on kasvanut vuoden aikana ja oli vuoden lopussa noin 200 (vuoden 2000 henkilöstömäärä sisältyy Projektinjohdon lukuun). Henkilöstöstä, joka koostuu noin 20 eri kansallisuudesta, on suomalaisia vajaa kolmannes.

Yhtiön toimitusjohtaja on DI Juha Nurmi.

TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

Rakennus Oy Lemminkäisen hyvä tilauskanta ja vahva markkina-asema antavat yhtiölle kohtalaisen hyvät lähtökohdat myös kuluvalle vuodelle markkinoiden kiristymisestä huolimatta. Yhtiön tilauskanta oli vuoden vaihteessa 124,7 milj. euroa (107,1).

Insinöörirakentamisen markkina-tilanne näyttää hieman vuotta 2001 heikommalta. Uusia hankkeita on vireillä edellisvuotta vähemmän. Markkinatilanteeseen vaikuttaa merkittävästi myös tielaitoksen organisatiouudistus, jonka myötä urakoiden koko ja toteuttajan vastuut ovat kasvaneet huomattavasti. Tieliikelaitos on voittanut noin 80 % kysytyistä laajoista kokonaishankkeista, mikä on entisestään lisännyt kilpailua perinteisen kokoluokan urakoista. Epäterveen kilpailun tulokset ovat jo vuoden 2001 lopulla näkyneet alan pienempien toimijoiden taloudellisina vaikeuksina. Tapahtumassa oleva muutos ei ole kuitenkaan alalle pelkistään

negatiivinen. Laajemmat kokonaisuudet ovat tuoneet mukanaan uusia urakkamuotoja kuten kokonaisvastuu-urakat ja projektinjohtorakentaminen.

Projektinjohtotoiminnalle on hyvät edellytykset vuonna 2002 niin kotimaassa kuin ulkomaillaakin. Nokian investointien hiljeneminen on kuitenkin merkittävä muutos asiakaskentässä. Nokian kohteissa hankittu kokemus ja eri alueiden tuntemus antavat yhtiölle jatkossakin mahdollisuuden palvella niin suomalaista kuin muutakin teollisuutta rakentajapartnerina.

Televerkkorakentamisen markkinanäkymät ovat hyvät. Ensimmäiset 3G -hankkeet ovat käynnistyneet Euroopassa ja Aasiassa. Etelä- ja Pohjois-Amerikassa toteutetaan useita isoja 2.5G/3G -hankkeita lähivuosien aikana. Lemcon Networks pyrkii kehittämään ja laajentamaan toimintaansa vuoden 2002 aikana pääosin nykyisillä markkina-alueillaan.

Monitoimihallien rakentaminen jatkui. Saku Suurhalli valmistui syksyllä Tallinnassa.

*Palmberg-konserniin kuuluva Oka Oy on
Kaakkois-Suomen suurimpia talonrakentajia.
Mittamies Matti Ravantti Kouvolan Oikeus-
ja poliisitalon rakennustyömaalla.*

Palmberg-alakonsernin liiketoiminta-alue on kotimaan talonrakentaminen, johon kuuluvat uudisrakennus- ja korjaustoiminta sekä asuntojen ja liike- ja toimistorakennusten perustajaurakointi. Tämän lisäksi tytäryhtiö Oy Konte Ab harjoittaa urakointitoimintaa Ruotsissa Uumajan ympäristössä sekä kaksi muuta tytäryhtiötä valmisbetoni- ja betonituoteteollisuutta Pohjanmaalla.

Palmberg-alakonserniin kuuluvat emoyhtiö Oy Alfred A. Palmberg Ab ja sen yhdeksän toimivaa tytäryhtiötä. Tilikauden aikana tytäryhtiöiden määrä kasvoi yhdellä, kun Palmberg osti lokakuun lopulla turkulaisen TKU-Rakennus Oy:n osake-enemistön. Samassa yhteydessä päätettiin yhtiön nimi muuttaa Palmberg TKU Oy:ksi, ja siirtää konsernin aikaisemman Lounais-Suomen alueyksikön toiminta Palmberg TKU Oy:öön. Tytäryhtiöillä on edelleen lisäksi kolme toimivaa tytäryhtiötä.

Konsernin liikevaihto oli 387,5 milj. euroa (452,8) eli liikevaihdolla

KONSERNIN
LIIKEVAIHTO TOIMINTA-
ALUEITTAIN

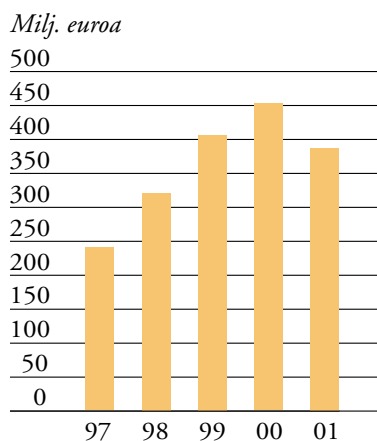
Milj. euroa	2001	2000
Kilpailu-urakointi		
Asuntotuotanto	69,6	82,5
Muu uudisrak.	92,9	103,7
Peruskorjaus	60,0	57,5
Perustajaurakointi		
Asuntotuotanto	59,8	87,8
Liike- ja teollisuusrak.	44,3	39,2
Muu toiminta	9,1	10,6
Osakemyynti ja muut erät	51,8	71,3
Yhteensä	387,5	452,8

mitattu toiminnan volyyymi pieni 14,4%. Tilauskanta tilikauden lopussa pieni ja oli 177,4 milj. euroa (217,5). Konsernin liiketulos oli 12,4 milj. euroa (14,7).

Palmberg-konsernin liikevaihto pääkaupunkiseudulla on suhteellisesti pienempi kuin muilla vastaavan kokoisilla talonrakentajilla. Erityisesti Kaakkois-Suomessa ja Pohjanmaalla ovat konsernin tytäryhtiöt

Milj. euroa	2001	2000
Liikevaihto	387,5	452,8
Liiketulos	12,4	14,7
Nettoinvestoinnit	2,7	7,7
Henkilöstömäärä	1 522	1 584

LIIKEVAIHTO

Toimitusjohtaja DI, KTM Risto Bono

alueensa suurimpia toimijoita. Myös Tampereen talousalueella konsernin suhteellinen osuus on merkittävä.

Emoyhtiön toiminta pääkaupunkiseudulla painottuu asuntojen ja liiketilöiden perustajaurakointiin, kun taas tytäryhtiöiden liikevaihdosta pääosa muodostuu urakoinnista. Alueellisesta jaosta poiketen Oka Oy:n julkisivusaneerauksiin erikoistunut yksikkö toimii koko eteläisessä Suomessa.

Kaikkien konserniyksiköiden tulos oli vähintään tyydyttävä lukuun ottamatta Tampereella toimivaa Rakennustoimisto Palmberg Oy:tä, jonka tulos oli edelleenkin tappiollinen. Tappiollisuus johtuu jo edellisen vuoden loppupuolella ilmitulleista väärinkäytöksistä, joiden lopullinen laajuus on selvitetty päättyneen tilikauden aikana.

Valmistuneen oman asuntotuotannon määrä oli 752 asuntoa (718), ja tilikauden päättyessä konsernissa oli rakenteilla 456 (718) perustajaurakointua asuntoa. Urakkakohteissa valmistui uusia asuntoja 1 124 (1 691) kappaletta ja tilikauden päättyessä oli rakenteilla 824 (1 081) asuntoa.

Konsernin henkilöstön määrä oli tilikaudella keskimäärin 1 522 (1 584), joista toimihenkilöitä oli 501 (487).

NÄKYMÄT VUODELLE 2002

Talonrakentamisen kokonaiskysynnän ennakoidaan uudisrakentamisen osalta yleisesti pienentyvän vuoden 2002 aikana. Tämä tapahtunee ennen muuta liike- ja toimistorakentamisessa. Korkojen alentuminen, jatkuva muuttoliike, hyvä tulokehitys ja kotitalouksien luottamus omaan talouteensa pitävät asuinrakentamisen näkymiä tyydyttävinä. Uusien asuntojen aloitusten määrän arvioidaan kääntyvän jopa nousuun. ARA-tuotannon uskotaan yleisesti vähenevän, mutta senkin osalta tilanne saattaa muuttua, jos lainaheitojen kaavaillut muutokset toteutuvat. Korjausrakentaminen jatkaa tasais- ta kasvuaan. Tämä tapahtuu sekä pienimuotoisena korjaustoimintana että laajoina käyttötarkoituksina tai asunto-osakeyhtiökohtaisina, erityisesti julkisivuihin kohdistuvina täydellisinä saneerauksina.

Urakoinnissa uskotaan tarjous- hintatason kiristyvän. Tästä urakka- hintojen mahdollisesta alenemisesta pääosa johtuu panoshintojen alenemi- sesta, mutta se merkinnee samalla myös katetason pienenemistä entises- tään.

Palmberg-konsernissa perustaja- urakoidun asuntotuotannon oletetaan pysyvän vuoden 2001 tasolla tai

Palmberg on rakentanut Espoon Kivenlahteen neljä asunto-osakeyhtiötä sekä pysäköintitalon.

hieman pienenevän. Tämä ei johdu niinkään kysyntätekijöistä, vaan ennen muuta rakennuskelpoisen tonttivarannon vähäisyydestä. Omistetun maavaranon kaavoitus tai kaavamuutokset ovat osoittautuneet mm. uuden maankäyttö- ja raken- nuslain myötä ennakoitua vaikeam-

miksi. Erityisesti valitusten käsittely eri asteissa on ollut huomattavasti ennakoitua hitaampaa.

Myös useiden suunnitteilla olevien liike- ja toimistokohteiden kaavoitusasiat ovat olleet esteenä niiden aloittamisille. Vuonna 2002 arvioidaan voitavan aloittaa eräiden siirty- neiden kohteiden toteutus, mikä kuitenkin riippuu kysynnän kehittymi- sestä vuoden alkukuukausien aikana.

Larsmon koulu ja hammasklinikka valmistuivat v. 2001.

**MERKITTÄVIMMÄT
VALMISTUNEET KOHTEET**

- Stella Business Park -yrityspuiston neljäs ja viimeinen vaihe, Espoo, 10 000 k-m²
- Nokia Peltolan toinen vaihe, Oulu (työyhteensiihtymä), 6 800 k-m²
- Orbis Oy:n toimitalo, Vantaa, 9 000 k-m²
- Turun Tohtoritalon laajennus, 8 000 k-m²
- Tambest Groupin tuotanto- ja toimistotilat, Pirkkala, 6 250 k-m²
- Kainuun Prikaatin keskusvarasto, Kajaani, 67 000 m³
- Larsmon koulu ja hammas-klinikka, 5 400 k-m²
- Alholman voimalaitos, Pietarsaari (työyhteensiihtymä)
- Örnköldsvikin sairaalan saneeraus, Ruotsi
- 108 asunnon vuokratatolot VVO:lle, Tampere

**MERKITTÄVIMMÄT
RAKENTEILLA OLEVAT
KOHTEET**

- Portaali-yrityspuiston liikerakennus (10 600 k-m²) ja AV-oppilaitos (6 200 k-m²), Helsingin Arabianranta (työyhteensiihtymä)
- Trivium Business Parkin I-vaihe, Turku (työyhteensiihtymä), 8 600 k-m²
- Nokia Peltolan kolmas vaihe, Oulu (työyhteensiihtymä), 8 500 k-m²
- Ahlström Oyj:n pääkonttorin saneeraus, Helsinki
- Kouvolan Oikeus- ja poliisitalo, 17 000 k-m²
- Vaasan poliisitalo, 13 000 k-m²
- Kouvolan logistiikkakeskus, 15 000 k-m²
- Finnöon koulu ja päiväkotii, Espoo, 7 300 k-m²
- Sanoma Oy:n painohalli, Vantaa, 52 500 m³

- Foster Wheeler Energia Oy:n voimalaitos, Äänekoski (työyhteensiihtymä)
- Kannelmäen Kiinteistöt Oy:n 163 asunnon peruskorjaus, Helsinki
- 110 asunnon vuokratatolot Tapiolayhtiöille, Tampere

PALMBERG -KONSERNI

Yhtiö	Toimialue	Liikevaihto milj. euroa	Henkilöstö keskimäärin	Toimitusjohtaja/ aluejohtaja
EMOYHTIÖ				
Oy Alfred A. Palmberg Ab		84,8 (114,0)	265 (322)	DI, KTM Risto Bono
Pääkaupunkiseudun alueyksikkö	Pääkaupunkiseutu			Aluejoht. DI Pauli Mäkelä
Lounais-Suomen alueyksikkö ¹⁾	Turku ja Salo ympäristökuntineen			Aluejoht. DI Mikko Pirhonen
TYTÄRYHTIÖT				
Palmberg TKU Oy ²⁾	Turku ja Salo ympäristökuntineen	9,1 (5,9)	20 (20)	DI Mikko Pirhonen
Palmberg-Urakoitsijat Oy	Länsi-Uusimaa	37,8 (32,0)	34 (36)	DI Ahti Kara
Oka Oy	Lahti, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala	94,0 (93,6)	389 (321)	Ins. Jorma Tamminen
Rakennustoimisto Palmberg Oy	Pirkanmaa, Kanta-Häme ja eteläinen Keski-Suomi	40,6 (59,9)	211 (304)	DI Jukka Terhonen
Rakennus-Otava Oy	Jyväskylä ympäristökuntineen	15,0 (15,2)	61 (55)	Ins. Jussi Kari
Oy Konte Ab ³⁾	Pohjanmaa ja Satakunta, projekteja Ruotsissa	53,4 (51,8)	253 (254)	DI Göran Pellfolk
Byggnads Ab Forsström Rakennus Oy ⁴⁾	Kokkolan ja Pietarsaaren alueet	19,1 (26,9)	145 (121)	Merkon. Peter Forsström
Palmberg-Rakennus Oy	Oulun ja Lapin läänit	31,2 (48,3)	99 (120)	Ins. Ahti Heikka
Savocon Oy	Kuopio ympäristöineen	12,7 (11,1)	65 (51)	Ins. Martti Kankkunen

1) Oy Alfred A. Palmberg Ab osti 31.10.2001 osake-enemmistön TKU-Rakennus Oy:stä. Samalla Lounais-Suomen alueyksikön ja TKU-Rakennus Oy:n toiminnot yhdistettiin Palmberg TKU Oy:ksi.

2) Luvut koko tilikaudelta 1.1. - 31.12.2001.

3) Sisältää myös ruotsalaisen Rekab Entreprenad Ab:n.

4) Sisältää myös Ab Jakobe Oy:n ja Oy Kokkobe Ab:n.

*Tekmannilla oli mittava ilmastointiurakka
Kauppakeskus Isossa Omenassa Espoon Matinkylässä.
Asentaja Afrim Krasniqi tarkastaa ilmanvaihto-
kanavan puhtauden.*

Tekmanni Oy on taloteknisten järjestelmien ja palveluiden kokonaistoimittaja. Yhtiön liiketoiminta-alueita ovat talotekniikka, kiinteistötekniikka, teollisuuspalvelut ja televerkot. Tekmanni Oy:n palveluverkosto kattaa lähes 30 toimipisteen kautta koko Suomen. Tilikauden aikana käynnistettiin uudelleen yhtiön vienti Venäjälle ja Baltian maihin.

Toimitusjohtaja ins. Antero Huhta

Vuosi oli Tekmannille hyvä. Yhtiön liikevaihto oli 178,0 milj. euroa (139,9) ja liiketulos oli 6,0 milj. euroa (4,9). Liikevaihdon kasvu oli suurempi kuin toimialalla keskimäärin. Tilauskanta tilikauden päättyessä oli 78,5 milj. euroa (71,2). Yhtiön henkilöstömäärä oli keskimäärin 1 640 (1 416), joista toimihenkilöitä oli 378 (325).

Tekmannin laaja toiminnanohjaushanke eteni toiseen vaiheeseen, jossa käytössä olevien taloushallinnon järjestelmien rinnalle liitetään materiaalitoimintojen järjestelmät.

Laatutoiminnassa aloitettiin ISO 9002 -standardin mukaan sertifioitun järjestelmän päivytystyö uuden ISO 9001 -standardin mukaiseksi.

TALOTEKNIikka

Talotekniikka-liiketoiminnan palvelut kattavat kaikki talotekniikan osa-

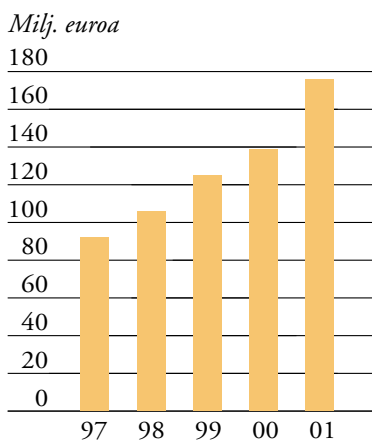
LIKEVAIHTO TOIMINTA-ALUEITTAIN

Milj. euroa	2001	2000
Talotekniikka	123,7	100,7
Kiinteistötekniikka	19,8	11,4
Teollisuuspalvelut	32,2	24,9
Televerkot	1,8	2,5
Vienti	0,5	0,4
Yhteensä	178,0	139,9

alueet. Tilikauden aikana Tekmanni vahvisti asemaansa kokonaistoimittajana, jonka palveluihin kuuluvat perinteisen LVIS:n lisäksi sprinkleri-, jäähdytys-, palo-, tele-, turva-, data- ja automaatiojärjestelmät. Palvelukonseptia täydentää Tekmannin kehittämä liiketilojen energianmittausjärjestelmä. Talotekniikan merkittävimmät hankkeet toteutettiin liike- ja toimitilakohteissa. Talotekniikka-alan kotimaan markkinat

Milj. euroa	2001	2000
Liikevaihto	178,0	139,9
Liiketulos	6,0	4,9
Nettoinvestoinnit	1,2	0,5
Henkilöstömäärä	1 640	1 416

LIKEVAIHTO

pysyivät vuoden 2000 tasolla ja olivat noin 2,9 miljardia euroa. Korjausrakentamisen markkinat kehittyivät tilikauden aikana uudisrakentamista paremmin.

Tekmannin Talotekniikka-liiketoiminta kasvoi voimakkaasti. Sen liikevaihto oli 123,7 milj. euroa (100,7). Liikevaihdosta korjausrakentamisen osuus oli noin 40 %.

KIINTEISTÖTEKNIikka

Kiinteistötekniikka on erikoistunut käytössä olevien rakennusten teknisten järjestelmien huoltoon ja ylläpitoon kokonaisvaltaisilla ylläpitosopimuksilla, jotka tukevat asiakkaita rakennuksen elinkaaren hallinnassa. Kiinteistötekniikka tekee myös taloteknisiä saneeraus- ja muutostöitä. Uutena palveluna käynnistettiin taloteknisten järjestelmien kunnon selvittämiseen keskittyvät asiantuntijapalvelut.

Kiinteistötekniikan toiminta laajeni tilikaudella kuudelle uudelle paikkakunnalle. Asiakassuhteissa keskeisenä tavoitteena on solmia kumppanuusperiaatteella kiinteistön elinkaaren huomioonottavia ylläpitosopimuksia.

Kiinteistötekniikan liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 76 % ja oli 19,8 milj. euroa (11,4).

TEKMANNI OY

TEOLLISUUSPALVELUT

Teollisuuspalveluiden painopiste-alueita ovat prosessien sähköistys- ja automaatioasennukset. Liiketoiminta tuottaa palveluita metsä-, perusmetalli-, kemian- ja elintarviketeollisuuden sekä voimalaitosten tarpeisiin.

Teollisuuden investoinnit olivat kuluneella kaudella korkealla tasolla etenkin metsäteollisuudessa. Kemian-teollisuudessa sekä ydinvoimaloissa keskityttiin prosessien revisiointiin.

Tekmanni kasvatti markkinaosuuttaan teollisuuden prosessisähköistys- ja automaatioasennuksissa. Toiminnallista tehokkuutta parannettiin yhtiön kehittämän TEKPRO -projektinohjausjärjestelmän ja laatujärjestelmän avulla.

Teollisuuspalveluiden liikevaihto oli 32,2 milj. euroa (24,9). Liikevaihdon odotetaan kehittyvän positiivisesti myös tulevalla tilikaudella.

TELEVERKOT

Liiketoiminta-alueen palveluihin kuuluvat kiinteistöjen sisäverkot, teollisuuden verkot, kaupunkiverkot ja valtakunnalliset verkot. Tekmanni toimittaa gsm-, gprs- ja umts-tukiasemia laitetiloihin ja linkkiasennuksineen.

Ulkoverkkotoimituksissa Tekmannin suurimmat urakat liittyivät gsm-verkkojen laajennuksiin. Tuki-

Tekmanni toimitti sprinklerijärjestelmän Kauppakeskus Myllyyn Raisiossa. Yhtiö toteutti myös rakennuksen sähköurakan.

asemarakentamisessa siirryttiin avaimet käteen -toimituksista erillisiin järjestelmätoimituksiin ja asennusurakoihin.

Sisäverkkomarkkinat kasvoivat yli 10 prosenttia. Kasvu oli yhtä suurta kaikilla osa-alueilla: tiedonsiirtoverkoissa, palo-, murto-, kulunvalvontaja videovalvontajärjestelmissä. Tekmanni kehitti toimintaansa erilaisten tele- ja turvajärjestelmien yhdistäjänä.

KANSAINVÄLISET TOIMINNOT

Tekmannin vientitoimintojen käynnistäminen osui oikeaan ajankohtaan. Venäjän markkinat elpyivät odotusten mukaisesti, ja Pietarin tytäryhtiöllä oli koko vuoden hyvä työkanha. Tekmannilla on tytäryhtiöt Pietarin lisäksi Moskovassa, Tallinnassa ja Vilnassa.

NÄKYMÄT

Talotekniikkamarkkinat näyttävät vuonna 2002 pysyvän vuoden 2001 tasolla. Tekmannin tilauskanta on yhtiön historian suurin, ja yhtiön lähtökohdat vuodelle 2002 ovat hyvät. Tekmannin talotekniikan odotetaan säilyttävän saavuttamansa markkina-aseman. Liike- ja toimistorakentamisen supistuessa taloteknisiä palveluita suunnataan entistä enemmän korjausrakentamiseen.

Tekmannin liiketoiminnan painopistealueita ovat 2002 vuonna kiinteistötekniikan ja teollisuuden palvelut. Korjausrakentamisen kasvu tuo lisää markkinoita myös kiinteistötekniisille palveluille. Kiinteistöjen

Jämsänkosken Voima Oy:lle tehtiin kattilasähkö- ja instrumentointityöt.

ylläpitopalveluiden ulkoistaminen lisääntyy.

Teollisuuden näkymät ovat hyvät. Metsälalla ei ole odotettavissa suurprojekteja, mutta metsäteollisuus jatkaa paperikoneusintoja myös kuluvalle kaudella. Investoinnit uusiin voimalaitoksiin ja perusmetalliteollisuuteen jatkuvat.

Televerkkorakentamisessa on menossa murrosvaihe, kun valtakunnallisen kiinteän verkon rakentaminen on lähes tyrehtynyt. Umts-verkon rakentaminen on siirtynyt ja vauhdittuu vasta vuoden 2002 loppupuolella.

Tekmannin Venäjän vientinäkymät ovat parantuneet ja tilauskanta on kasvussa.

UUODEN 2001 MERKITÄVIMPIÄ KOHTEITA

Talotekniikka

- Airport Plaza Business Park, Vantaa; koko talotekniikka
- Kauppakeskus Iso Omena, Espoo; ilmastointi
- High Tech Center, Helsinki; putki- ja sähkötyöt
- Biotekniikan tutkimuskeskus Pharma City, Turku; koko talotekniikka
- P-Turku-pysäköintilaitos, Turku; LVISA- ja sprinklerityöt
- Kauppakeskus Mylly, Raisio; sprinkleri- ja sähköurakat
- Oulun yliopiston Tietotalo, Oulu; putki-, jäähdytys- ja ilmanvaihtourakat
- Dynamo Business Park, Tampere; koko talotekniikka

Kiinteistötekniikka

- High Tech Center, Helsinki; ylläpitosopimus
- Puolustushallinnon rakennuslaitos; Tikkakoski; sähkö- ja atk-asennukset
- Turun messu- ja kongressikeskus; LVIS-huoltopalvelut, näyttelysähköistykset

- Kiinteistö Oy Hermia, Tampere; palo- ja turvallisuusjärjestelmien huoltosopimus

Televerkot

- Telia; gsm-verkon laajennus
- Fortum Oyj, Loviisan ydinvoimala; paloilmoininjärjestelmän uusiminen

Teollisuus

- Oy Alholmens Kraft Ab, Pietarsaaren biovoimala; LVI-työt
- Finncore Oy, Punkaharjun tehdas; sähköistys
- Fortum Oyj, Sköldvikin jalostamo; revisiointityöt
- Jämsänkosken Voima Oy, Jämsänkoski; kattilasähkö- ja instrumentointiasennusurakka
- OMG Kokkola Chemicals, Kokkola; Cu-elektrolyysin sähköistys
- Outokumpu Mintec Oy, Ruotsi, Kiiruna; fosforointilaitoksen sähköistys ja instrumentointi

Kansainväliset toiminnot

- BAT-Rothmansin tupakkatehdas, Pietari; LVI-urakka
- Multilink LCC, muovituote- ja pesunestetehdas, Pietari; LVISA-työt.

Tekmanni urakoi Helsingin High Tech Centerin viiden toimistotalon putki- ja sähkötyöt. Yhteistyö HTC:n kanssa jatkuu järjestelmien ylläpidossa.

RISKIEN HALLINTA

Lemminkäisen riskit jaetaan kuuteen kategoriaan: markkinariskit, projektiriskit, rahoitusriskit, luottotappioriskit, ympäristöriskit sekä tapaturmat ja vahingot.

MARKKINARISKIT

Markkinariskeistä merkittävin on kotimaan uudisrakentamisen suhdanneherkkyys. Tätä riskiä hallitaan sekä rakenteellisesti että toiminnallisesti. Lemminkäisen konsernirakenteessa useimmista muista rakennusliikkeistä poiketen kotimaan talonrakentamisesta riippuvaisten liiketoiminta-alueiden osuus on ainoastaan noin puolet. Toiminnallisesti markkinariskeihin varaudutaan ylläpitämällä sellaista joustavuutta ja muutosherkkyyttä, joka antaa valmiuden ryhtyä nopeisiin sopeutustoimiin markkinatilanteen sitä vaatiessa.

PROJEKTIRISKIT

Rakennusurakointi on määritelmällisesti riskinottoa. Jokaiseen urakkaan liittyy riski sen arvioitujen kustannusten ylittymisestä. Tätä riskiä hallitaan kolmella tavalla.

Ensinnäkin liiketoimintaa on suunnattu siten, että keskimääräinen urakkakoko on varsin pieni. Lemminkäisen suurimpienkaan urakoiden vuosittainen liikevaihto-osuus ei ylitä n. 5 % konsernin liikevaihdosta, jolloin yksittäisen urakan epäonnistumisella ei voi olla oleellista merkitystä konsernin tulokselle. Toiseksi tarjottavista hankkeista päätettäessä ollaan valikoivia. Hankkeita, joista ei ole riittävää aikaisempaa kokemusta tai joihin ei ole osoitettavissa osaavia resursseja, ei tarjota. Kolmanneksi projektien hallintaan ja sen kehittämiseen kiinnitetään jatkuvaa ja suurta huomiota.

Perustajaurakoitavien asunto- ja liikekohteiden myyntiriskiä hallitaan siten, että niitä ei aloiteta ilman esimarkkinointia ja riittäviä ennakkovarauksia. Kaavoittamatonta maata tai rakennusoikeutta ei liioin hankita

varastoon ilman selviä suunnitelmia siitä, milloin rakentaminen voidaan aloittaa ja ketkä voisivat olla kohteen käyttäjät ja omistajat.

RAHOITUSRISKIT

Kaikki merkittävät yritys- ja liiketoimintakaupat arvioidaan kriittisesti niiden tuottaman kassavirran ja niiden tasevaikutusten kannalta.

Korko- ja valuuttariskeiltä suojaudutaan tavanomaisin keinoin. Toiminnan luonteesta johtuvan kausiluototuksen korkojaksot ovat lyhyitä ja muiden luottojen korkojaksot enimmäkseen pitkiä. Valuuttamääräiset saatavat ja ulkomaisten tytäryhtiöiden osakepääomat suojataan.

LUOTTOTAPPIOT

Lemminkäisen luottotappiot ovat aina olleet toiminnan laajuuteen nähden vähäiset. Merkittävimmät riskit tässä suhteessa liittyvät toimintaan Venäjällä. Pääsääntönä Venäjän projekteissa on rakentaminen ainoastaan ennakkomaksuja vastaan. Mikäli luottotappioriskiä poikkeuksellisesti otetaan, se on aina ennakolta suhteutettu kyseisen hankkeen kateodotuksiin.

YMPÄRISTÖRISKIT

Konsernin toimintaan liittyvät ympäristöriskit kartoitetaan ennalta. Riskien arviointi ja riskienhallintatyö on osa konsernin normaalia toimintaa. Ympäristöriskejä on minimoitu vähentämällä toiminnasta aiheutuvia päästöjä sekä parantamalla öljyjen ja muiden kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin turvallisuutta. Ympäristöasioiden hoitoa ja konsernin toiminnan vaikutuksia ympäristöön seurataan jatkuvasti sisäisin seuranta- ja tarkkailuohjelmin.

TAPATURMAT JA VAHINGOT

Konsernin käyttöomaisuus on vakuutettu vahinkojen varalta vuosittain emoyhtiön hallituksessa vah-

vistettavan vakuutuspolitiikan mukaisesti. Rakennustyön työtaturma-alttiudesta johtuen työsuojelun kehittämiseen kiinnitetään erityistä ja jatkuvaa huomiota.

YMPÄRISTÖ

Ympäristöasiat on otettu Lemmin-käinen-konsernissa keskeisesti mukaan yksiköiden johtamiseen, tuotantoon ja asiakaspalveluun. Tämä näkyy toimintajärjestelmien kehittämisenä ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän vaatimuksia vastaaviksi, riskien hallinnan parantamisena sekä yhtiön ympäristönsuojeluun kohdistuneina investointeina.

Ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmiä on kehitetty laatu- tai toimintajärjestelmien yhteyteen, ja ne kattavat pääosan Lemmin-käisen toimintoista. Konsernin kotimaan päällystystoimintaan myönnettiin tilikaudella ISO 14001 -ympäristösertifikaatti ja OHSAS -18001 -työterveys- ja työturvallisuussertifikaatti. ISO 14001:n mukainen ympäristöjärjestelmä otettiin lisäksi käyttöön insinöörirakentamisessa ja bitumikatetuotannossa. Järjestelmän kehitystyö on käynnissä talonrakennustoiminnassa sekä Betoni-tuoteyksikössä.

YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISTÄ ASFALTTIA

Asfaltin valmistuksessa otettiin käyttöön kotimaassa ensimmäinen bitumihuurujen keräyslaitteistolla varustettu katettu asfalttiasema, joka vähentää tuotannon pöly-, ääni- ja hajuhaittoja. Tällä tuotantolaitoksella otettiin käyttöön myös katetut kiviainesvarastot, jotka vähentävät varastoinnin aikaista pölyämistä.

Vanhan asfaltin käyttöä uuden päällysteen valmistuksessa lisättiin edelleen. Tien päällä tehtävää Remix-uusioasfalttia valmistettiin 1,5 milj. m². Uusiomasojen teossa vanhan asfaltin sisältämä raaka-aine ja energia saadaan kokonaan uudelleen käyttöön.

Pilaantuneiden maiden käsittelytoiminta laajeni. Maiden käsittelyyn valmistui siirrettävä sekoitusasema, jolla pilaantuneet maamassat käsitellään ennen niiden ympäristöluvan mukaista loppusijoitusta. Käsitel-

tävänä on sekä raskasmetalli- että öljypitoisia maita.

Lemmin-käisen turvallisuus- ja ympäristötoiminta sai tunnustusta Asfalttiliitto ry:n ja Pääallystealan neuvottelukunta PANK ry:n asfalttialan yrityksille järjestämässä ympäristö- ja turvallisuuskilpailussa, kun Lemmin-käisen levitysryhmä palkittiin kilpailun parhaana.

HAJUHAITAT JA JÄTTEET KURIIN

Rakennusmateriaaliryhmä sai päätökseen tuotantolaitosten päästöjen minimoimiseen tähdätyt ympäristöinvestoinnit. Lohjan tehtaan ympäristön asukkaita häirinyt bitumin haju saatiin hallintaan ottamalla käyttöön savukaasujen pesulaitteisto. Sen avulla saadaan tuotannossa höyrystynyt bitumi talteen ja käytettäväksi uudelleen kateaineiden valmistuksessa.

Tuusulan Sammonmäen betoni-tuotetehtaan kiertovesilaitoksen toiminnan vakiinnuttua alueella käynnistettiin vanhan lietealueen maisemoinnin suunnittelu. Katto- ja betonituoteyksiköiden tuotantolaitoksilla on parannettu ympäristönsuojelun tasoa hankkimalla kalustoa jätehuollon tarpeisiin sekä valumalaita kappalevarakemikaalien varastointiin.

Lemmin-käisen tuotteita pakkaavat toimipaikat sekä materiaalien maahantuonti kuuluvat Pakkausalan ympäristörekisteri PYR Oy:öön, jonka kautta tuotepakkausten hyötykäytön organisointi ja toteutus on annettu pakkausalan tuottajayhteisöjen tehtäväksi.

SUUNNITELMALLISUUTTA YMPÄRISTÖASIOISSA

Rakennus Oy Lemmin-käisessä liitettiin ympäristöjohtaminen ja ISO 14001:n mukaiset ympäristönsuojelun menettelyt toimintajärjestelmiin. Yhtiön projekteissa sidottiin hankkeiden ympäristösuunnitelmien teko

jo projektien suunnitteluun. Työmaiden ympäristönsuojelun toimenpiteet edellyttävät mm. jätteiden lajittelun ja jätemäärien ja -kustannusten seuranta. Ympäristöystävällisten öljyjen käyttö kalliorakentamisessa tuli mahdolliseksi kalustoa uusittaessa. Rakennus Oy Lemmin-käisen ympäristönsuojelutoiminta sai tunnustusta, kun kiinteistö- ja rakennusalan keskeiset elinkeinojärjestöt ja Motiva Oy valitsivat yhtiön Helsingissä urakoiman Nordean kiinteistön vuoden ympäristöhankkeeksi.

Oy Alfred A. Palmberg Ab:ssa rakennustoiminnan ja hankintatoimen ympäristönsuojelumenettelyt liitettiin laatujärjestelmiin. Ympäristöriskien huomioimista parantavat työmaakohtaiset ympäristösuunnitelmat sisältävät toimenpiteitä jätemäärien ja päästöjen vähentämiseksi ja edellyttävät jätemäärien seuranta. Hankintamenettelyillä tuetaan työmailla tapahtuvaa ympäristönsuojelua.

Tekmanni Oy aloitti elinkaaren laskentamallin käytön taloteknisten järjestelmien ja tuotteiden kustannusten laskennassa.

HENKILÖSTÖN YMPÄRISTÖKOULUTUS

Ympäristöjärjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto sekä ympäristöriskien hallinta ovat keskeisellä sijalla Lemmin-käinen-konsernin henkilöstölle suunnatussa ympäristöasioiden koulutuksessa. Pääosa ympäristökoulutuksesta tapahtuu henkilöstön turvallisuus- ja laatu-koulutuksen yhteydessä.

SIDOSRYHMÄT HUOMIOON

Yhtiön toimintaan liittyviä ympäristökysymyksiä käsitellään avoimesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Asukastilaisuuksia järjestettiin mm. Lohjan ja Tuusulan tuotantolaitoksilla sekä kalliorakennus- ja louhintatyömaiden yhteydessä.

Tutkimustyöstä suuri osa kohdistuu asfalttipäällysteiden toiminnallisiin ominaisuuksiin. Laborantti Janne Junnilainen ja asfalttinäyte.

Lemminkäinen-konsernin eri yhtiöt ja tulosyksiköt vastaavat itsenäisesti omasta tutkimus- ja kehitystoiminnastaan, josta suuri osa tapahtuu eri rakennusprojektien yhteydessä. Keskuslaboratorio tekee konsernitason keskitetysti tutkimus- ja kehitystyötä. Lemminkäinen-konsernin tutkimus- ja kehityspanos on keskimäärin 0,4 % konsernin liikevaihdosta eli n. 4,5 milj. euroa.

Lähes kaikilla tulosyksiköillä on sertifioitu ISO 9000 -pohjainen laatu järjestelmä. Monessa yksikössä laaditaan ympäristö- ja/tai turvallisuusjärjestelmää, ja ensimmäisille niistä on jo myönnetty serifikaatit.

YMPÄRISTÖN JA ASIAKKAIDEN HYVÄKSI

Vuoden 2001 tutkimus- ja kehitystoiminnalle oli ominaista, että moni projekti liittyi ympäristöaiheisiin. Ympäristöriskejä tai -kuormituksia kartoitettiin ja ympäristönsuojeluun liittyviä tuotteita ja palveluja kehitettiin. Myös tuotteiden käyttöikään ja elinkaaren liittyviä kehityshankkeita oli käynnissä.

Alan oppilaitoksiin on pidetty tiivistä yhteyttä ja niissä on teetetty useita opinnäytteitä, diplomitöitä ja insinööritöitä. Tätä kautta pyritään myös rekrytoimaan ammattitaitoista uutta työvoimaa.

Perinteinen tekninen kehitystyö on ollut vilkasta ja määrältään edellisten vuosien tasolla. Toiminnan tavoitteena on pitää Lemminkäinen-konsernin tuotteet, menetelmät ja palvelut asiakkaita kiinnostavina, kilpailukyysisinä ja tuottavina.

Suuri osa kehitystyöstä tapahtuu läheisessä yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Koerakentaminen ja työmaila tapahtuva kokeilu on tärkeä osa kehitystyötä.

Monet tulosyksiköt ovat osallistuneet alan yhteisiin tutkimusprojekteihin, kuten esimerkiksi TEKESin eri teknologiahankkeisiin.

HILJAISTA ASFALTTIA, KOVAA KIVEÄ

Lemminkäisen päällystystoiminnan kansainvälistyminen on vaikuttanut voimakkaasti kehitystyöhön. Benchmarking-selvityksillä ja konsernin

asfalttiyhtiöiden tutkimusyhteistyöllä on haettu synergiaa niin liiketoimintaan kuin tuotteiden ja palveluiden välille. Tanskasta saatiin Suomeen uusi tuote, kuormitusta hyvin kestävä Confalt-komposiittipäällyste. Lemminkäisen osaamista kumibitumitekniikassa ja ympäristönsuojelurakenteissa pyritään käyttämään hyödyksi konsernin asfalttiyhtiöissä muissa maissa. Lisäksi on kehitetty uusia, melua vähentäviä päällysterakenteita.

Kiviaineksen jalostuskapasiteettia ja -teknologiaa on kehitetty kestävä ja kovan kiven tuottamiseksi I-laatuluokan asfalttikiviainekseksi sekä raideseveliksi. Tiemerkinä palveluita on parannettu kehittämällä uusia tuotteita, kuten profiilimerkintöjä.

UUSIA TUOTTEITA

Bitumikatteen elinkaarta ja käyttöikää on selvitetty eri tutkimuksien avulla. Myös vanhojen bitumikatteen ja kateainetehtaan jätteiden kierrätysmahdollisuuksia esimerkiksi asfaltin raaka-aineeksi on selvitetty.

Porraselementtien äänitekniisiä ominaisuuksia tutkittiin ja pysty-verhouksia ja muureja varten kehitettiin uusia luonnonkivi- ja betoni-tuotteita.

Tenniskenttiä, leikkikenttiä ja laivan kansia varten kehitettiin uusia joustopäällysteitä. Urheilukenttä-päällysteissä kokeiltiin uusia, työturvallisia vesiohenteisia polyuretaaneja.

HIGH TECHIA TUNNELEIHIIN

Kalliorakentamisen merkittävin kehitystyö kohdistui tunnelilouhinnan poraustekniikkaan. Kesällä 2001 otettiin käyttöön maailman ensimmäinen nelipuominen datajumbo-porakone. Käyttöönottoa edelsi noin vuoden mittainen tuotantotekninen kehitystyö. Lisäksi vuoden 2001 aikana on kehitetty ruiskubetonia ja sen tuotantotekniikkaa vastaamaan paremmin kiristyviä laatuvaatimuksia.

Pohjarakentamisessa on paneuduttu uuden syvästabilointikoneen kehittämiseen. Lisäksi korjausrakentamisen paalutustekniikoita ja menetelmiä on kehitetty projektien yhteydessä.

Projektinjohtoyksikkö on osallistunut "Terve-talo" -ohjelmaan ja siihen liittyvään pilottihankkeeseen.

Bitumitutkimuksella on tärkeä osa sekä asfalttipäällysteiden että bitumisten kateaineiden tuotekehityksessä. Laborantti Outi Tihtonen työssään.

Lemminkäinen tutkii ja kehittää uusia, melua vähentäviä asfalttipäällysteitä. Tutkimusjohtaja Lars Forstén tarkastaa koetien päällystettä.

Monitoimihallien kehittämisen ja rakentamisen kokonaiskonsepti on laadittu ns. Arena-hankkeessa. Projektinjohtourakointia on kehitetty diplomitoiden, insinööritöiden sekä muiden selvityksien avulla. Nämä selvitykset on usein tehty asiakkaiden, kuten Nokia Oyj:n, kanssa käytännön rakennusprojektien yhteydessä.

TALONRAKENTAMINEN TEHOSTUU

Palmberg sekä Lemminkäisen Rakennusmateriaaliryhmä ovat paran-

taneet sähköiseen kaupankäyntiin sekä projektitietopankkien käyttöön liittyviä valmiuksiaan. Palmberg on osallistunut Rakennustuoteteollisuus ry:n johtamaan betonirakentamisen ohjelmaan. Siinä on kehitetty betonielementtirakentamisen laatua ja materiaalin käyttöä sekä teollisen betonirakentamisen kosteudenhallintaa ja esivalmistusasteen nostamista. Myös korjausrakentamisen laadunvarmistushankkeeseen on osallistuttu.

Tekmanni Oy pyrkii toiminnan-ohjaushankkeen avulla luomaan täysin integroidun projektijohtamisen työvälineen. Teollisuuden projekti-toiminnassa on otettu käyttöön oma TEK-PRO -projektinohjausjärjestelmä. Lisäksi on kehitetty taloteknistä elinkaarilaskentaa ja aloitettu toimintojen tuotteistaminen.

Lemminkäisen Keskuslaboratorio osallistuu ja avustaa aktiivisesti konsernin yksiköitä niiden kehitystoiminnassa ja tekee tuotekehitystehäviä ja testauksia.

Toni Heiskanen ja Niko Ahlfors valmistavat bitumisia kateaineita Lemminkäisen Lohjan tehtaalla.

Henkilöstöä kehittämällä tuetaan konsernin tavoitteiden saavuttamista. Ammattitaitoisen ja motivoituneen henkilöstön saatavuus on vaikeutunut muutamilla konsernin toimialoilla. Rakennusala ei koeta houkuttelevana eikä koulutukseen hakeuduta. Lemminkäinen tukee nykyisen henkilöstön osaamista ja työkykyä sekä harjoittaa aktiivista rekrytointia eri oppilaitoksissa opiskelevien nuorten keskuudessa.

Henkilöstön kehittämisessä korostetaan tutkintoihin tähtäävää ammatillista koulutusta. Liikkeenjohdollinen koulutus jatkuu toimialakohtaisena. Koulutus- ja osaamisrekisterit kuuluvat henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiin.

Organisaation toimivuutta on mitattu henkilöstölle ja asiakkaille suunnatuilla työilmapiiri- ja mielipidetiedusteluilla. Niissä esiin tulleet kehitystarpeet on otettu huomioon organisaatioiden kehityssuunnitelmissa.

UUDEN TYÖVOIMAN REKRYTOINTI

Rekrytoinnissa keskitytään opiskeleviin ja opintonsa päättäviin nuoriin. Alan oppilaitoksiin on rakennettu konsernin toimialojen ja maantieteellisten alueiden mukainen yhteysverkosto. Eri liiketoimintaluille on koulutettu työnopastajia ja perehdyttäjiä. Alan tutkintoja ja opetusta pyritään kehittämään tämän päivän tarpeita ja kysyntää vastaaviksi. Merkittävin parannus on

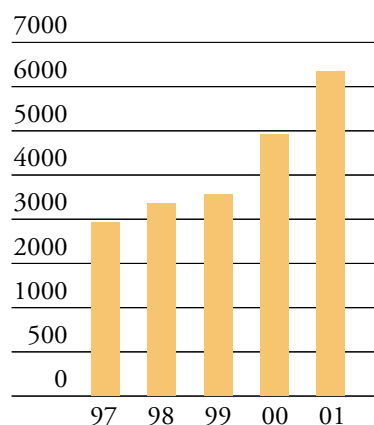
ollut mahdollisuus erikoistua asfaltialalle maarakennuskoneenkuljettajan opetusta tarjoavissa ammattioppilaitoksissa.

TYÖKYKYÄ YLLÄPITÄVÄ TOIMINTA

Tilikauden aikana on järjestetty lukuisia erilaisia työkykyä ylläpitäviä ja varhaiskuntoutusta tukevia tilaisuuksia (TYK, ASLAK, Teräkurto, Työote), joihin osallistui n. 200 henkilöä eri henkilöstöryhmistä. Tilaisuuksien järjestelyihin on saatu merkittävää tukea Kansaneläkelaitokselta ja eläkevakuutusyhtiöiltä. TYKY-tilaisuuksien järjestämistä jatketaan.

Koko henkilöstön liikuntakäyttäytymistä kartoitettiin kyselytutkimuksella. Tämän ns. Liikuntamittari-tutkimuksen tuloksia on käytetty keväällä 2002 käyttöön otettavan henkilöstön liikuntaohjelman laatimisessa. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä Suomen Kuntourheiluliiton kanssa ja siihen saatiin merkittävää tukea Keskinäiseltä Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselta sekä LEL-Työeläkekassalta.

HENKILÖSTÖ, KESKIMÄÄRIN

AMMATILLINEN KOULUTUS

Ammatillisessa koulutuksessa keskitytään tutkintoihin tähtäävään koulutukseen. Konsernin eri alojen asiantuntijat ovat osallistuneet merkittävästi uusien ammatitutkintojen kehittämiseen sekä tutkintokokonaisuuksien suunnittelijoina että niihin tähtäävien kurssien opettajina. Tällaisia olivat maarakennusalan ja kattourakoinnin vedeneristysalan ammatitutkinnot.

Lohjan tehtaan oppisopimusryhmä suoritti aiempien tutkintojärjestelmien mukaisen kunnossapidon ammatitutkinnon. Palmberg-konsernin työmaiden toimihenkilöt aloittivat eri paikkakunnilla rakennustuotannon toimihenkilöiden ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin tähtäävän opiskelun.

TOIMIVA SUORITUSKYKYINEN ORGANISAATIO

Organisaatioiden toimivuudesta kerättiin palautetietoa taloudellisten mittareiden lisäksi asiakastytyväisyystutkimuksilla ja sisäisillä arvioilla. Kaikki konsernin yksiköt analysoivat tällä systematiikalla omaa toimintaansa. Menetelmästä on tullut toimiva organisaation kehittämismenetelmä.

Tulokset käsiteltiin kunkin organisaation henkilöstön kanssa yhteisissä tilaisuuksissa, joissa samalla määriteltiin tulosten pohjalta keskeiset kehitysalueet. Menettely toistetaan 1-2 vuoden välein organisaation tarpeiden mukaan.

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Henkilöstön kehittäminen perustuu joko yksilöllisiin tai liiketoiminnallisiin tarpeisiin. Yksilöllisiä tarpeita analysoidaan kehityskeskustelujen avulla. Niiden käymisen systematisoimiseksi koulutettiin vuoden aikana noin sata esimiestä. Kehittämistä ja resurssien ohjausta tukemaan perustettiin koulutus- ja osaamistiedostoja.

Johtamistaidon koulutusohjelmia toteutettiin liiketoimintakohtaisesti lähinnä Päällystysyksikössä ja Tekmanni Oy:ssä. Niissä oli noin 300 osanottajaa.

Laborantti Airi Leikas testaa bitumikerman sirotetta yhtiön Keskuslaboratoriossa.

Paavo Kruut raudoittaa porraselementtejä Tuusulan tehtaalla.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

RAKENNUSMARKKINAT

Kotimaan rakennusmarkkinoiden usean vuoden jatkunut voimakas kasvu taittui ja laski edellisvuoden 6 %:sta vajaaseen yhteen prosenttiin.

Talonrakentamisen volyyymi supistui niukasti. Asuntotuotannon määrä väheni viime vuonna yli 10 %, ja uusia asuntoja aloitettiin n. 29 000 kappaletta. Myös liike- ja toimistorakentaminen hiipui heikentyneen suhdannekehityksen seurauksena, kun taas teollisuus- ja varistorakentamisen aloitusten kuutiomäärä kasvoi n. 15 % edellisvuodesta. Julkinen palvelurakentaminen lisääntyi selvästi.

Maa- ja vesirakentamisen volyyymi säilyi ennallaan. Kotimaassa urakoitavien asfalttipäällysteiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla, kun taas murskattujen kiviainesten kokonaiskysyntä pieneni 5-10 %. Maanalaisten louhintojen määrä pysyi edellisvuoden hyvällä tasolla.

Rakennusviennin laskutus kasvoi selvästi ja oli vajaat 700 milj. euroa. Varsinkin Venäjän piristävät rakennusmarkkinat kasvattivat suomalaisten rakennusliikkeiden ulkomaantoiminnan laskutusta.

LIKEVAIHTO JA TULOS

Lemminkäinen-konsernin liikevaihto kasvoi 16 % ja oli 1 116,5 milj. euroa (964,6). Ulkomaantoiminnan osuus oli 202,5 milj. euroa (117,6) eli 18 % (12) liikevaihdosta.

Konsernin tulos parani edelleen. Liikevoitto oli 69,7 milj. euroa (50,2), tulos ennen veroja 61,7 milj. euroa (46,4) ja tilikauden voitto 55,1 milj. euroa (29,3). Sijoitetun pääoman tuotto oli 23,0 % (20,7), oman pääoman tuotto 31,4 % (19,9) ja tulos per osake 3,23 euroa (1,72).

Tilikauden voittoa paransi osaltaan Lemminkäinen Oyj:n vuoden 1990 uudelleen toimitetun verotuksen kumoutuminen ja 15,2 milj. euron määrällisen veronpalautuksen tuloutuminen emoyhtiössä. Korkeimman hallinto-oikeuden hylättyä verottajan valituslupanomuksen jäi Helsingin hallinto-oikeuden Lemminkäiselle myönteinen veropäätös voimaan.

Päällystys- ja kiviainesryhmän liikevaihto oli 326,7 milj. euroa (233,0). Ryhmän liikevoitto parani ja oli 36,6 milj. euroa (25,6). Liikevaihdon kasvu johtuu pääosin katsauskaudella toteutetusta Icopal Roadsin liiketoimintakaupasta, jonka ansiosta ryhmän ulkomaantoiminnan liikevaihto kasvoi 122,4 milj. euroon (32,6). Ulkomaantoiminnan osuus ryhmän liikevaihdosta oli 37 % (14). Tuloskehitykseen vaikuttivat uusien päällystysmarkkinoiden ohella kustannustehokkuuden paraneminen sekä päällystystoimintaan liittyvien oheistuotteiden ja ympäristögeoteknisten tuotteiden myynnin kasvu.

Icopal Roadsin liiketoimintakauppa vaikuttaa Päällystys- ja kiviainesryhmän katsauskauden liikevaihtoon ja tulokseen huhtikuusta 2001 lähtien. Ostettujen liiketoimintojen kausiluonteisuudesta johtuva alkukauden tappio ei sisälly ryhmän tulokseen. Kaupasta Tanskan ja Norjan yhtiöissä kirjattu 37,5 milj. euron liikearvo poistetaan 20 vuodessa, koska kauppaan kohdistuvat tuotto-odotukset ovat myös pidemmällä aikavälillä hyvät.

Rakennusmateriaaliryhmän liikevaihto kasvoi edelleen hieman ja oli 89,9 milj. euroa (87,2). Ryhmän liikevoitto pysyi edellisvuoden tasolla ja oli 5,4 milj. euroa (5,2). Kateaineiden ja ympäristötuotteiden menekki kasvoi, kun taas talonrakennukseen sidoksissa olevien portaiden kysyntä pieneni.

Rakennus Oy Lemminkäisen liikevaihto pieneni hieman ja oli 160,3 milj. euroa (165,0). Yhtiön liikevoitto parani selvästi ja oli 10,5 milj. euroa (4,9). Rakennus Oy Lemminkäisen perinteisten vahvojen liiketoimintojen insinöörirakentamisen ja projektinjohtourakoinnin rinnalle perustettiin vuoden 2000 lopulla televerkko-rakentamiseen keskittyvä tytäryhtiö Lemcon Networks Oy. Televerkko-rakentaminen on laajentunut voimakkaasti vuoden 2001 aikana sekä alueellisesti että toiminnallisesti. Lemcon Networksin liikevaihto oli 15,5 milj. euroa.

Kotimaan talonrakennusta harjoittavan Oy Alfred A. Palmberg Ab:n liikevaihto pieneni ja oli 387,5 milj. eu-

roa (452,8). Myös Palmbergin liikevoitto pieneni ja oli 12,4 milj. euroa (14,7). Palmbergin vapaarahoitteisten asuntojen aloitusten määrä jäi edellisvuotta pienemmäksi lähinnä tarkoitukseen sopivien tonttien puutteen vuoksi. Valmistuneen oman asuntotuotannon määrä oli 752 (718) asuntoa. Urakkakilpailulla saaduissa uudisrakennuskohteissa valmistui yhteensä 1 124 (1 691) asuntoa.

Talotekniikka-alalla toimiva Tekmanni Oy konsolidoitiin Lemminkäinen-konserniin lokakuusta 2000 alkaen. Yhtiön liikevaihto vuonna 2001 oli 178,0 milj. euroa (45,1) ja liiketulos 6,0 milj. euroa (1,8). Tekmannin koko vuoden 2000 liikevaihto oli 139,9 milj. euroa ja liiketulos 4,9 milj. euroa. Tekmannin hankinnasta syntynyt 28,4 milj. euron konserniliikearvo poistetaan 10 vuodessa.

INVESTOINNIT

Konsernin käyttöomaisuushankinnat olivat 94,0 milj. euroa (72,4). Pääosa investoinneista kohdistui edellä mainittuihin Tanskan ja Norjan liiketoimintakauppoihin. Muut investoinnit olivat lähinnä päällystys-, murskaus- ja louhintakaluston, rakennusmateriaalien tuotantolaitteiden sekä talonrakennuskaluston hankintoja.

Yhtiö myi pääkonttorikiinteistönä 19,3 milj. euron kauppahintaan.

TILAUSKANTA

Konsernin laskuttamaton tilauskanta oli tilikauden lopussa 440,7 milj. euroa (451,1), johon sisältyi ulkomaantoiminnan tilauskanta 66,4 milj. euroa (37,9). Ulkomaantoiminnan tilauskannan kasvu tulee pääasiassa Icopal Roadsin liiketoimintakaupasta.

RAHOITUS

Rahoituslaskelman mukainen liike-toiminnan kassavirta oli 81,2 milj. euroa (23,4) ja kassavirta ennen rahoitusta 25,1 milj. euroa (-44,5). Lainojen nettomääräinen lisäys oli 18,0 milj. euroa (47,3) ja korollinen vieras pääoma tilikauden lopussa 138,7 milj. euroa (120,6). Investointeja

rahoitettiin osin myymällä kalustoa ja urakkasaatavia rahoitusyhtiöille. Lainojen lisäykset tapahtuivat pääosin Tanskan ja Norjan tytäryhtiöissä ja näiden yhtiöiden kotimaan valuutoissa. Likvidit varat olivat 48,0 milj. euroa (33,1) ja korollinen nettovelka 90,7 milj. euroa (87,5). Nettorahoituskulut olivat 8,0 milj. euroa (3,8), joka on 0,7 % (0,4) liikevaihdosta. Osinkoja maksettiin 14,3 milj. euroa (14,3). Omavaraisuusaste oli 41,7 % (36,9) ja nettovelkaantumisaste (gearing) 44,1 % (54,0).

HENKILÖSTÖ

Konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden aikana keskimäärin 6 311 (4 487). Toimihenkilöitä oli 1 952 (1 507) ja työntekijöitä 4 359 (2 980). Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 5 967 (5 439) henkilöä.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Konsernin tutkimus- ja kehityskustannukset olivat n. 4,5 milj. euroa, mikä on 0,4 % liikevaihdosta. Ympäristöaiheiset projektit olivat keskeisellä sijalla vuoden 2001 tutkimus- ja kehitystoiminnassa.

KONSERNIRAKENNE

Norjaan perustettiin tytäryhtiö Lemminkäinen Norge AS harjoittamaan asfaltti- ja kiviainesliiketoimintaa. Yhtiön osakepääoma on 35,0 milj. kr.

Tilikaudella hankittiin Itä-Suomen Valmisbetoni Oy:n koko osakekanta. Yhtiön edellisen tilikauden liikevaihto oli 1,3 milj. euroa.

Tilikauden lopulla ostettiin osakeenemmistö turkulaisesta TKU-Rakennus Oy:stä. Yhtiön edellisen tilikauden liikevaihto oli 6,7 milj. euroa.

Kiviainesliiketoimintaa harjoittaneet Lemminkäinen Oyj:n tytäryhtiöt Stenberg-Yhtiöt Oy sekä Keski-Suomen Sora Oy sulautuivat Lemminkäinen Oyj:öön 28.9.2001.

OSAKKEIDEN KURSSI JA VAIHTO

Lemminkäinen Oyj:n osakkeen keski-kurssi oli tilikauden aikana 12,86 euroa (11,89). Tilikauden lopussa

kurssi oli 13,00 euroa (12,00) ja osakekannan markkina-arvo oli 221,3 milj. euroa (204,3). Yhtiöllä oli vuoden lopussa 1 843 osakkeenomistajaa (1 720). Osakkeita vaihdettiin 460 229 (1 185 415) kappaletta.

HALLINTO

Lemminkäinen Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 23.3.2001. Yhtiön hallitukseen kuuluivat Heikki Pentti (puheenjohtaja), Teppo Taberman (varapuheenjohtaja), Paul Blomqvist, Erkki J. Pentti ja Juhani Sormaala.

Lemminkäinen Oyj:n toimitusjohtaja on Juhani Sormaala.

Tilintarkastajina toimivat Jan Holmberg, KHT ja Jarmo Alén, KHT sekä varatilintarkastajana KHT-yhteisö Oy Joe Sundholm & Co Ab, jossa päävastuullisena tilintarkastajana toimii Kim Karhu, KHT.

KILPAILUVIRANOMAISTEN TUTKIMUKSET RUOTSISSA JA NORJASSA

Ruotsissa ja Norjassa kilpailuviranomaiset tutkivat asfalttialaa epäillyn kilpailulainsäädännön vastaisen toiminnan johdosta. Kummassakin maassa tutkimukset koskevat kaikkia varteenotettavia alan yrityksiä.

Lemminkäinen omistaa enemmistön ruotsalaisesta Kvalitetsasfalt i Mellansverige Ab:sta. Yhtiön liikevaihto on n. 20 milj. euroa ja sen markkinaosuus n. 4 %. Lemminkäisen norjalaisen tytäryhtiön Lemminkäinen Norge AS:n liikevaihto on n. 45 milj. euroa ja markkinaosuus n. 17 %.

Lemminkäinen ei ole tietoinen, että kumpikaan sen yllämainituista tytäryhtiöistä olisi ollut osallisena epäilyihin rikkomuksiin.

NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2002

Kotimaan rakentamisen volyymissa ei ennakoida tapahtuvan oleellisia muutoksia tänä vuonna. Talonrakentamisen odotetaan vähenevän 3-4 %, mutta asuntojen kysyntä säilyy hyvänä. Uusien asuntojen aloitusten määrän arvioidaan kääntyvän nousuun. Myös maa- ja vesirakentamisen ennakoidaan kasvavan hieman mm. tänä vuonna käynnistyvien suurten rata- ja tiehank-

keiden ansiosta. Rakennusvienti näyttää kehittyvän suotuisasti.

Lemminkäisen Päällystys- ja kiviainesryhmän markkinoilla ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia. Päällysteiden kysynnän odotetaan hieman kasvavan Itämeren alueella ja Venäjällä. Ryhmän liikevaihdon ennakoidaan päätyvän viimevuotiselle tasolle ja sen kannattavuuden uskotaan jatkuvan hyvänä.

Rakennusmateriaaliryhmän liikevaihdon kehitys määräytyy pitkälti talonrakentamisen kokonaiskysynnän mukaan. Ryhmän liikevaihdon ei laskevalla markkinoilla odoteta olennaisesti kasvavan, mutta sen tuloksen arvioidaan säilyvän hyvällä tasolla.

Rakennus Oy Lemminkäisen hyvä tilauskanta ja vahva markkina-asema antavat yhtiölle hyvät lähtökohdat myös kuluvalle vuodelle. Yhtiön liikevaihdolle ei ole asetettu oleellisia kasvutavoitteita, ja sen kannattavuus säilynee hyvänä.

Palmbergin useita vuosia jatkunut kasvu taittui viime vuonna. Tonttien heikko saatavuus rajoittaa yhä vapaa-rahoinnasta asuntotuotantoa, ja liike- ja toimistorakentaminenkin näyttävät vähenevän tänä vuonna. Palmbergin liikevaihdon arvioidaan kuitenkin nousevan viimevuotiselle tasolle. Alkuvuoden näkyvien perusteella yhtiön tuloksen ei odoteta paranevan.

Talotekniikan markkinat näyttävät pysyvän vakaina myös vuonna 2002. Tekmannin hyvä tilauskanta ja sen liiketoiminta-alueiden näkymät luovat edellytykset sille, että yhtiön liikevaihto ja tulos pysyvät viimevuotisella tasolla.

Rakennusmarkkinoiden kehitykseen liittyy nyt enemmän epävarmuutta kuin aikaisemmin. Usean vuoden tasaisen kasvun ja suotuisan tuloskehityksen jälkeen ovat Lemminkäisen lähtökohdat kuitenkin vuodelle 2002 edelleen kohtuullisen hyvät. Yhtiön liikevaihdon kasvu taittunee, mutta sillä on silti edellytykset päästä hyvään tulokseen myös tänä vuonna.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	Liite	1 000 euroa 1.1.2001 – 31.12.2001	1 000 euroa 1.1.2000 – 31.12.2000
LIIKEVAIHTO	1.1	1 116 550	964 558
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos +/-		6 176	14 298
Valmistus omaan käyttöön		495	479
Liiketoiminnan muut tuotot	1.2	7 982	4 825
Materiaalit ja palvelut	1.3	692 316	663 590
Henkilöstökulut	1.4	244 358	170 157
Poistot	1.5	27 823	22 868
Liiketoiminnan muut kulut		97 031	77 363
LIIKEVOITTO		69 674	50 182
Rahoitustuotot ja -kulut	1.6	-7 964	-3 827
VOITTO ENNEN VEROJA		61 709	46 355
Välittömät verot	1.8	-4 052	-16 055
Vähemmistön osuus		-2 596	-1 009
TILIKAUDEN VOITTO		55 061	29 291

KONSERNIN TASE

	Liite	1 000 euroa 31.12.2001	1 000 euroa 31.12.2000
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	2.1.1	43 825	7 163
Konserniliikearvo	2.1.2	29 847	32 515
Aineelliset hyödykkeet	2.1.3	110 283	119 918
Osuudet osakkuusyrytyksissä	2.1.4	6 475	2 500
Muut sijoitukset	2.1.4	7 401	7 417
		197 831	169 513
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	2.2.1	145 190	137 208
Pitkäaikaiset saamiset	2.2.2	119	236
Laskennallinen verosaaminen	2.2.3	1 234	1 130
Lyhytaikaiset saamiset	2.2.4	163 247	157 955
Rahoitusarvopaperit	2.2.5	12 488	8 743
Rahat ja pankkisaamiset		35 479	24 394
		357 759	329 666
		555 591	499 179
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	2.3	34 043	34 043
Ylikurssirahasto		5 750	5 750
Arvonkorotusrahasto		105	119
Edellisten tilikausien voitto		100 029	85 329
Tilikauden voitto		55 061	29 291
		194 988	154 532
VÄHEMMISTÖOSUUS			
		10 550	7 479
PAKOLLISET VARAUKSET			
	2.5	4 190	3 766
VIERAS PÄÄOMA			
Laskennallinen verovelka	2.6.1	14 754	14 011
Pitkäaikainen vieras pääoma	2.6.2	103 486	102 800
Lyhytaikainen vieras pääoma	2.6.3	227 623	216 592
		345 862	333 403
		555 591	499 179

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1 000 euroa 1.1.2001 – 31.12.2001	1 000 euroa 1.1.2000 – 31.12.2000
TULORAHOITUS		
Liikevoitto	69 674	50 182
Poistot	27 823	22 868
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 964	-3 827
Verot	-2 788	-18 171
Yhteensä	86 744	51 052
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Vaihto-omaisuus, lisäys (-)/vähennys (+)	-7 982	-22 650
Vaihto-omaisuuden ennakkomaksut, lisäys (+)/vähennys (-)	3 273	-4 652
Lyhytaikaiset saamiset, lisäys (-)/vähennys (+)	-5 226	-32 763
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+)/vähennys (-)	4 437	32 378
Yhteensä	-5 498	-27 687
LIIKETOIMINNAN KASSAVIRTA	81 246	23 365
INVESTOINNIT		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-93 978	-72 421
Käyttöomaisuuden myynti ja muut muutokset	37 837	4 523
Yhteensä	-56 141	-67 898
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	25 105	-44 533
RAHOITUS		
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	117	-8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	686	43 535
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	3 745	19 056
Maksetut osingot	-14 314	-14 314
Muut	-507	3 417
Yhteensä	-10 273	51 686
LIKVIDIEN VAROJEN LISÄYS (+)/VÄHENNYS (-)	14 831	7 153
Likvidit varat 1.1.	33 136	25 983
LIKVIDIT VARAT 31.12.	47 968	33 136

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

	Liite	1 000 euroa 1.1.2001 – 31.12.2001	1 000 euroa 1.1.2000 – 31.12.2000
LIKEVAIHTO	1.1	268 253	265 537
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos +/-		3 405	2 374
Valmistus omaan käyttöön		138	43
Liiketoiminnan muut tuotot	1.2	2 084	3 553
Materiaalit ja palvelut	1.3	136 437	139 709
Henkilöstökulut	1.4	65 796	63 283
Poistot	1.5	8 891	8 384
Liiketoiminnan muut kulut		29 129	27 897
LIKEVOITTO		33 628	32 233
Rahoitustuotot ja -kulut	1.6	-4 274	-2 092
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		29 354	30 141
Tilinpäätössiirrot	1.7	2 410	2 245
Välittömät verot	1.8	5 934	-9 367
TILIKAUDEN VOITTO		37 698	23 019

EMOYHTIÖN TASE

	Liite	1 000 euroa 31.12.2001	1 000 euroa 31.12.2000
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	2.1		
Aineettomat hyödykkeet	2.1.1	1 539	1 790
Aineelliset hyödykkeet	2.1.3	66 935	55 761
Osuudet saman konsernin yrityksissä	2.1.4	155 334	158 571
Osuudet osakkuusyrityksissä	2.1.4	1 274	1 262
Muut sijoitukset	2.1.4	5 582	5 653
		230 664	223 037
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2.2		
Vaihto-omaisuus	2.2.1	29 738	24 624
Pitkäaikaiset saamiset	2.2.2	119	136
Lyhytaikaiset saamiset	2.2.4	33 885	30 710
Rahoitusarvopaperit	2.2.5	12 138	3 262
Rahat ja pankkisaamiset		1 179	1 525
		77 060	60 256
		307 724	283 293
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	2.3		
Osakepääoma		34 043	34 043
Ylikurssirahasto		5 675	5 675
Arvonkorotusrahasto		105	119
Edellisten tilikausien voitto		69 890	61 169
Tilikauden voitto		37 698	23 019
		147 409	124 025
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	2.4	18 499	18 307
VIERAS PÄÄOMA	2.6		
Laskennallinen verovelka	2.6.1	2 126	2 132
Pitkäaikainen vieras pääoma	2.6.2	46 086	70 519
Lyhytaikainen vieras pääoma	2.6.3	93 604	68 310
		141 816	140 961
		307 724	283 293

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1 000 euroa 1.1.2001-31.12.2001	1 000 euroa 1.1.2000-31.12.2000
TULORAAHOITUS		
Liikevoitto	33 628	32 233
Poistot	8 891	8 384
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 274	-2 092
Verot	5 934	-9 367
Yhteensä	44 179	29 158
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Vaihto-omaisuus, lisäys (-)/vähennys (+)	-5 114	-1 862
Vaihto-omaisuuden ennakkomaksut, lisäys (+)/vähennys (-)	-53	-379
Lyhytaikaiset saamiset, lisäys (-)/vähennys (+)	-3 176	-6 229
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+)/vähennys (-)	-4 131	-3 360
Yhteensä	-12 474	-11 830
LIIKETOIMINNAN KASSAVIRTA		
	31 705	17 328
INVESTOINNIT		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-26 730	-61 153
Käyttöomaisuuden myynti ja muut muutokset	10 212	3 086
Yhteensä	-16 518	-58 067
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA		
	15 187	-40 739
RAHOITUS		
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	17	29
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	-24 433	41 216
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	29 478	10 934
Maksetut osingot	-14 314	-14 314
Muut	2 596	63
Yhteensä	-6 657	37 928
LIKVIDIEN VAROJEN LISÄYS (+)/VÄHENNYS (-)		
Likvidit varat 1.1.	4 786	7 596
LIKVIDIT VARAT 31.12.	13 317	4 786

LAADINTAPERIAATTEET

KONSOLIDOINTI

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty emoyhtiö Lemminkäinen Oyj sekä kaikki sijoituksiin sisältyvät konserni- ja osakkuusyhtykset.

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa on käytetty hankintamenomenetelmää, jonka mukaisesti tytäryhtiöiden osakkeiden hankintahinta on eliminoitu tytäryhtiöiden hankinta-ajankohdan omia pääomia vastaan. Tytäryhtiön hankintahetken vapaacheitoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä on sisällytetty omaan pääomaan. Tytäryhtiöosakkeista maksettu oman pääoman ylittävä hinta on kohdistettu käyttöomaisuuserille ja/tai konserniliikearvoon. Käyttöomaisuuteen kohdistettu osuus poistetaan ko. käyttöomaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Konserniliikearvojen poistoajat ovat hankintahetkellä laaditun suunnitelman mukaisesti 5 – 20 vuotta. Viittä vuotta pidempää poistoaikaa sovelletaan yhtiöihin, joiden tuotto-odotukset ovat myös pidemmällä aikavälillä hyvät perustuen esim. vahvaan markkina-asemaan tai hyvään tekniseen osaamiseen omalla toiminta-alueellaan.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen osingonjako on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloksesta ja omasta pääomasta sekä esitetty omana eräänä konsernituloslaskelmassa ja -taseessa.

Osakkuusyhtiöt on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaan, jolloin konsernin tuloslaskelmaan on sisällytetty osinkotuottojen sijasta konsernin omistusoosuutta vastaava osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta vähennettynä liikearvon poistoilla. Vastaavasti taseessa on esitetty osakkeiden arvona osuus osakkuusyhtiöiden omista pääomista, mukaan lukien verovelalla vähennetty osuus vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta, lisätyn liikearvoilla ja vähennettynä liikearvoista tehdyillä kumulatiivisilla poistoilla.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat on kirjattu tapahtumapäivän kurssiin.

Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saamiset ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Terminisopimuksin suojatut ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on arvostettu termiinikurssiin ja termiin korko-osuus on jaksotettu sopimuksien voimassaoloajalle. Myyn-teihin ja ostoihin liittyvät kurssierot on kirjattu vastaavien erien oikaisuksi. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu nettomääräisinä rahoitus-tuottoihin ja kuluihin.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muuntoerot on kirjattu omaan pääomaan.

RAKENNUSPROJEKTIEIN TULOUTUS

Konsernin ja emoyhtiön tilinpäätökset on laadittu osatuloutusperiaatetta noudattaen, jolloin rakennushankkeet on tuloutettu niiden valmistusasteen mukaisesti. Tytäryhtiöiden virallisissa tilinpäätöksissä on noudatettu luovutuksen mukaista tuloutusta, mutta konsernitilinpäätöstä varten tytäryhtiöt ovat laatineet myös osatuloutukseen perustuvan tilinpäätöksen.

Projektien valmistusaste on laskettu toteutuneiden kustannusten suhteena arvioiduista kokonaiskustannuksista. Perustajurakointikohteiden kate on tuloutettu rakentamisen valmistusasteen tai osakkeiden myyntias-teen perusteella sen mukaan, kumpi näistä on alhaisempi. Tilauskantaan sisältyvien tappiollisten projektien enakoitu tappio on kirjattu kokonaan kuluksi.

KÄYTTÖOMAISUUDEN ARVOSTUS JA JAKSOTUS

Käyttöomaisuus on esitetty taseessa alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä vuosittain tehdyillä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Lisäksi joidenkin maa-alueiden, rakennusten ja osakkeiden arvoon sisältyy arvokorotuksia. Arvokorotuksista ei ole tehty poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta taloudellisen pitö-ajan mukaan. Poistoajat ovat seuraavat:

- Aineettomat oikeudet 5 – 10 vuotta
- Liikearvo ja konserniliikearvo 5 – 20 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 5 – 10 vuotta
- Rakennukset ja rakennelmat 10 – 40 vuotta
- Koneet ja kalusto 4 – 10 vuotta
- Kiviainesalueet, substanssipoisto
- Muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on esitetty fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempana markkinahintaan.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Henkilöstön eläketurva lisäetuineen on vakuutettu eläkevakuutusyhtiössä.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu kuluksi niiden syntymisvuonna.

LEASING

Leasingmaksut on kirjattu vuosikuluiksi. Leasingosopimusten jäljellä olevat vuokrat on esitetty liitetietojen vastuissa.

VÄLITTÖMÄT VEROT

Konsernituloslaskelman veroihin on kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksen perusteella lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisen verovelan ja -saamisen muutos. Laskennallinen verovelka tai -saaminen on laskettu verotuksen ja kirjanpidon välisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöksen laatimishetkellä voimassaolevaa verokantaa. Verotuksessa vähennyskelpoiset vahvistetut tappiot on otettu huomioon verosaamisena siinä määrin kuin yhtiö pystyy niitä todennäköisesti hyödyntämään lähitulevaisuudessa.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000

1. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1.1 LIIKEVAIHTO JA LIIKEVOITTO

Liikevaihto toimialoittain

Päällystys- ja kiviainesryhmä	326 684	233 043	187 521	186 100
Rakennusmateriaaliryhmä	89 922	87 170	78 152	77 254
Rakennus Oy Lemminkäinen	160 272	164 990		
Oy Alfred A. Palmberg Ab	387 534	452 782		
Tekmanni Oy	177 972	45 080		
Konsernin sisäinen myynti / muut	-25 833	-18 507	2 581	2 183
Yhteensä	1 116 550	964 558	268 253	265 537

Liikevaihto markkina-alueittain

Kotimaa	914 039	846 986	261 152	256 674
Pohjoismaat	127 221	39 572	1 507	2 650
Itä-Eurooppa	30 622	15 765	4 706	5 282
Länsi-Eurooppa	30 834	53 272	218	169
Aasia ja Latinalainen Amerikka	13 834	6 534	670	762
Afrikka		2 429		
Yhteensä	1 116 550	964 558	268 253	265 537

Liikevoitto/-tappio toimialoittain

Päällystys- ja kiviainesryhmä	36 647	25 586	28 796	25 611
Rakennusmateriaaliryhmä	5 405	5 155	4 832	5 159
Rakennus Oy Lemminkäinen	10 514	4 880		
Oy Alfred A. Palmberg Ab	12 412	14 664		
Tekmanni Oy	5 951	1 842		
Konsernierät / muut	-1 257	-1 945		1 463
Yhteensä	69 674	50 182	33 628	32 233

1.2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	4 432	2 714	1 116	2 246
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	1 342	459		
Muut	2 207	1 652	968	1 307
Yhteensä	7 982	4 825	2 084	3 553

1.3 MATERIAALIT JA PALVELUT

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana	345 227	317 219	76 719	82 238
Varaston muutos	257	-6 734	-653	512
	345 484	310 485	76 065	82 750
Ulkopuolisilta ostetut palvelut	346 832	353 105	60 371	56 959
Yhteensä	692 316	663 590	136 437	139 709

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000

1.4 HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	199 552	135 147	53 061	50 525
Eläkekulut	30 168	23 291	8 758	8 705
Muut henkilösivukulut	14 638	11 719	3 977	4 053
Yhteensä	244 358	170 157	65 796	63 283

Johdon palkat ja palkkiot

Hallitusten jäsenet ja toimitusjohtajat	2 625	1 832	455	419
---	-------	-------	-----	-----

Henkilöstö keskimäärin

Toimihenkilöitä	1 952	1 507	504	476
Työntekijöitä	4 359	2 980	1 201	1 136
Yhteensä	6 311	4 487	1 705	1 612

Henkilöstö toimialoittain

Päällystys- ja kiviainesryhmä	2 044	1 369	1 096	984
Rakennusmateriaaliryhmä	646	654	609	628
Rakennus Oy Lemminkäinen	459	497		
Oy Alfred A. Palmberg Ab	1 522	1 584		
Tekmanni Oy	1 640	383		
Yhteensä	6 311	4 487	1 705	1 612

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien eläkesitoumukset

Lemminkäinen Oyj:n, Oy Alfred A. Palmberg Ab:n ja Rakennus Oy Lemminkäisen toimitusjohtajien eläkeikä on 60 vuotta. Muiden konserniyhtiöiden toimitusjohtajien eläkeikä on lakisäätäinen.

1.5 POISTOT

Aineettomat oikeudet	523	413	223	185
Liikearvo	2 582	437	330	369
Muut pitkävaikutteiset menot	227	69	11	9
Rakennukset ja rakennelmat	2 239	2 431	964	949
Koneet ja kalusto	16 651	14 257	7 027	6 635
Muut aineelliset hyödykkeet	1 416	804	336	237
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	23 637	18 411	8 891	8 384
Poistot konserniliikearvosta	4 186	4 457		
Poistot yhteensä	27 823	22 868	8 891	8 384

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000

1.6 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Osinkotuotot

Saman konsernin yrityksiltä			201	309
Muilta	351	237	315	165
Osinkotuotot yhteensä	351	237	516	474

Muut korko- ja rahoitustuotot

Saman konsernin yrityksiltä			2 478	520
Muilta	1 958	1 141	813	381
Yhteensä	1 958	1 141	3 291	901

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksille			-1 430	-622
Muille	-10 273	-5 205	-6 651	-2 845
Yhteensä	-10 273	-5 205	-8 081	-3 467

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä -7 964 -3 827 -4 274 -2 092

Rahoitustuottoihin ja kuluihin sisältyy kurssieroja (netto) 394 189 342 -157

1.7 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus 2 410 2 245

1.8 VÄLITTÖMÄT VEROT

Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-17 941	-18 378	-9 248	-9 086
Tuloverot aikaisemmilta vuosilta	15 152	208	15 176	-307
Laskennallisen verovelan muutos	-1 263	2 115	6	26
Yhteensä	-4 052	-16 055	5 934	-9 367

2. TASEEN LIITETIEDOT

2.1 PYSYVÄT VASTAAVAT

2.1.1 Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	1 763	1 373	634	557
Liiketarvo	41 190	4 688	791	876
Muut pitkävaikutteiset menot	740	683	87	54
Ennakkomaksut	132	418	27	303
Yhteensä	43 825	7 163	1 539	1 790

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
2.1.2 Konserniliikearvo	29 847	32 515		
2.1.3 Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	10 378	8 361	7 321	7 305
Rakennukset ja rakennelmat	27 069	39 370	15 283	16 104
Koneet ja kalusto	58 759	60 858	36 380	27 478
Muut aineelliset hyödykkeet	10 925	9 844	6 461	4 250
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	3 152	1 485	1 489	624
Yhteensä	110 283	119 918	66 935	55 761
2.1.4 Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä			155 334	158 571
Osuudet osakkuusyhteisöissä	6 475	2 500	1 274	1 262
Muut osakkeet ja osuudet	7 401	7 417	5 582	5 653
Yhteensä	13 876	9 917	162 190	165 486
2.1.1. Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	3 101	1 856	1 210	1 121
Muuntoero	3	-1		
Lisäykset	1 002	1 303	308	91
Vähennykset	-567	-57	-24	-2
Hankintameno 31.12.	3 539	3 101	1 494	1 210
Kertyneet poistot 31.12.	-1 776	-1 728	-861	-653
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 763	1 373	634	557
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	6 837	2 733	3 317	3 894
Muuntoero	-166			
Lisäykset	39 236	4 705	245	24
Vähennykset	-891	-601	-1 862	-601
Hankintameno 31.12.	45 016	6 837	1 700	3 317
Kertyneet poistot 31.12.	-3 826	-2 149	-909	-2 441
Kirjanpitoarvo 31.12.	41 190	4 688	791	876
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	802	712	93	93
Muuntoero	3	1		
Lisäykset	720	91	92	
Vähennykset	-420	-3		
Hankintameno 31.12.	1 104	801	184	93
Kertyneet poistot 31.12.	-364	-118	-97	-39
Kirjanpitoarvo 31.12.	740	683	87	54

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
Ennakkomaksut				
Hankintameno 1.1.	418	121	303	117
Muuntoero				
Lisäykset	200	323	27	207
Vähennykset	-486	-25	-303	-22
Hankintameno 31.12.	132	419	27	303
2.1.2 Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	61 719	29 284		
Muuntoero				
Lisäykset	1 517	32 435		
Vähennykset	-25 990			
Hankintameno 31.12.	37 246	61 719		
Kertyneet poistot 31.12.	-7 399	-29 204		
Kirjanpitoarvo 31.12.	29 847	32 515		
2.1.3 Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet				
Hankintameno 1.1.	5 138	4 825	4 082	4 074
Lisäykset	2 065	318	40	13
Vähennykset	-48	-5	-24	-5
Hankintameno 31.12.	7 155	5 138	4 098	4 082
Arvonkorotukset	3 223	3 223	3 223	3 223
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 378	8 361	7 321	7 305
Rakennukset				
Hankintameno 1.1.	66 729	61 963	27 662	26 594
Muuntoero	113			
Lisäykset	5 922	5 052	275	1 150
Vähennykset	-25 176	-285		-82
Hankintameno 31.12.	47 588	66 729	27 938	27 662
Kertyneet poistot 31.12.	-23 119	-29 960	-15 255	-14 158
Arvonkorotukset	2 600	2 600	2 600	2 600
Kirjanpitoarvo 31.12.	27 069	39 370	15 283	16 104
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	141 833	120 577	76 059	71 917
Muuntoero	45	-7		
Lisäykset	37 904	28 658	31 090	9 466
Vähennykset	-33 349	-7 395	-15 152	-5 324
Hankintameno 31.12.	146 434	141 833	91 998	76 059
Kertyneet poistot 31.12.	-87 675	-80 975	-55 617	-48 581
Kirjanpitoarvo 31.12.	58 759	60 858	36 380	27 478

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	14 587	11 179	7 392	6 814
Muuntoero	17	-3		
Lisäykset	3 596	3 483	3 263	582
Vähennykset	-904	-72	-66	-4
Hankintameno 31.12.	17 295	14 587	10 589	7 392
Kertyneet poistot 31.12.	-6 370	-4 743	-4 128	-3 143
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 925	9 844	6 461	4 250
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	1 485	729	624	790
Muuntoero	14			
Lisäykset	3 451	1 479	1 413	618
Vähennykset	-1 800	-723	-548	-784
Hankintameno 31.12.	3 152	1 485	1 489	624
2.1.4 Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			158 571	108 802
Lisäykset			12 854	49 769
Vähennykset			-16 091	
Hankintameno 31.12.			155 334	158 571
Osuudet osakkuusyrityksissä				
Hankintameno 1.1.	2 500	2 497	1 262	1 262
Lisäykset	3 975	316	12	
Vähennykset		-313		
Hankintameno 31.12.	6 475	2 500	1 274	1 262
Muut osakkeet				
Hankintameno 1.1.	5 816	6 156	4 051	4 505
Lisäykset	244	259	11	96
Vähennykset	-240	-599	-61	-549
Hankintameno 31.12.	5 821	5 816	4 001	4 052
Arvonkorotukset	1 581	1 601	1 581	1 601
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 401	7 417	5 582	5 653
2.1.5 Arvonkorotukset				
Maa-alueet				
Arvo 1.1.	3 223	3 223	3 223	3 223
Arvo 31.12.	3 223	3 223	3 223	3 223
Rakennukset				
Arvo 1.1.	2 600	2 600	2 600	2 600
Arvo 31.12.	2 600	2 600	2 600	2 600

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
Osakkeet				
Arvo 1.1.	1 601	1 691	1 601	1 691
Vähennys	-21	-90	-21	-90
Arvo 31.12.	1 581	1 601	1 581	1 601
2.2 VAIHTUVAT VASTAAVAT				
2.2.1 Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	13 484	9 164	7 195	6 184
Tontit	34 026	45 018		
Keskeneräiset työt	32 037	35 667		
Huoneistot	42 471	27 028		
Valmisteet/tavarat	23 172	20 331	22 543	18 440
Yhteensä	145 190	137 208	29 738	24 624
2.2.2 Pitkäaikaiset saamiset				
Lainasaamiset	119	236	119	136
2.2.3 Laskennallinen verosaaminen				
Jaksotuseroista	1 234	1 130		
2.2.4 Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	111 498	114 555	10 060	12 678
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset			4 610	2 646
Muut saamiset			14 154	11 472
Siirtosaamiset			173	173
Yhteensä			18 936	14 291
Saamiset osakkuusyrityksiltä				
Myyntisaamiset	8	17	8	17
Lainasaamiset	15 780	11 538	230	532
Muut saamiset	5 452	2 200	78	74
Siirtosaamiset	30 509	29 645	4 573	3 117
Yhteensä	51 741	43 383	4 881	3 723
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	163 247	157 955	33 885	30 710
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät:				
Projektitulosaaminen	18 126	23 460		1 383
Versaaminen	1 077	568		28
Henkilöstökulujen jaksotus	2 156	324	1 041	71
Muut siirtosaamiset	9 150	5 293	3 533	1 635
Yhteensä	30 509	29 645	4 573	3 117

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
2.2.5 Rahoitusarvopaperit				
Muut arvopaperit	12 488	8 743	12 138	3 262
2.3 OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma 1.1.	34 043	28 628	34 043	28 628
Rahastoanti		5 415		5 415
Osakepääoma 31.12.	34 043	34 043	34 043	34 043
Ylikurssirahasto 1.1.	5 750	11 165	5 675	11 090
Rahastoanti		-5 415		-5 415
Ylikurssirahasto 31.12.	5 750	5 750	5 675	5 675
Arvonkorotusrahasto 1.1.	120	183	120	183
Vähennys	-15	-64	-15	-64
Arvonkorotusrahasto 31.12.	105	120	105	120
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	114 619	99 611	84 189	75 420
Osingonjako	-14 314	-14 314	-14 314	-14 314
Siirto arvonkorotusrahostosta	15	64	15	64
Muuntoero	-291	-32		
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	100 029	85 329	69 890	61 169
Tilikauden voitto	55 061	29 291	37 698	23 019
Oma pääoma yhteensä	194 988	154 532	147 409	124 025
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	140 378	114 618	107 587	84 188
2.4. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Kertynyt poistoero 31.12.			18 499	18 307
2.5 PAKOLLISET VARAUKSET				
Takuuvaraukset	3 288	3 699		
Muut pakolliset varaukset	903	67		
Yhteensä	4 190	3 766		
2.6 VIERAS PÄÄOMA				
2.6.1 Laskennallinen verovelka				
Tilinpäätössiirroista	6 741	7 312		
Arvonkorotuksista	2 126	2 132	2 126	2 132
Jaksotuseroista	5 887	4 567		
Yhteensä	14 754	14 011	2 126	2 132

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
2.6.2 Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	96 186	80 679	44 438	55 319
Eläkelainat	5 651	6 863		
Muut pitkäaikaiset velat	1 648	15 258	1 648	15 201
Yhteensä	103 486	102 800	46 086	70 519
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoituslaitoksilta	33 126	21 805	14 801	18 501
Eläkelainat	41	122		
Yhteensä	33 166	21 927	14 801	18 501
2.6.3 Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	34 138	31 339	10 881	15 486
Eläkelainat	1 821	1 753	168	
Saadut ennakot	62 863	59 589		53
Ostovelat	34 483	42 206	6 232	7 754
Ostovelat konserniyrityksille			482	306
Muut velat konserniyrityksille			61 919	27 028
Muut velat	15 386	22 175	1 244	1 711
Siirtovelat	78 932	59 530	12 678	15 971
Yhteensä	227 623	216 592	93 604	68 310
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät:				
Projektikuluvelka	6 625	6 303		
Arvonlisäverovelka	16 598	6 180	1 180	2 063
Tuloverovelka	8 502	6 794		1 664
Henkilöstökulujen jaksotus	35 862	33 183	9 404	10 939
Muut siirtovelat	11 345	7 070	2 094	1 305
Yhteensä	78 932	59 530	12 678	15 971
2.7 OSATULOUTUKSEN VAIKUTUS TASEESEEN				
Vaihto-omaisuus				
Keskeneräiset työt yhteensä	255 724	248 127		
Osatuloutus	-223 687	-212 460		
Keskeneräiset työt taseessa	32 037	35 667		
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakkomaksut yhteensä	304 702	240 185		
Osatuloutus	-241 839	-180 596		
Saadut ennakkomaksut taseessa	62 863	59 589		

Tuhansina euroina	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000	1.1.–31.12.2001	1.1.–31.12.2000
2.8 VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET				
Velat ja niiden vakuudeksi annetut kiinnitykset ja pantit				
Rahalaitoslainat	41 665	29 105	11 353	17 723
Annetut kiinteistökiinnitykset	1 219	1 219		
Annetut yritysikiinnitykset	64 502	31 502	23 546	23 546
Pantatut arvopaperit	290	290		
Yhteensä	66 010	33 010	23 546	23 546
Muut omasta puolesta annetut kiinnitykset ja pantit				
Annetut kiinteistökiinnitykset	5 151	10 735	957	
Annetut yritysikiinnitykset	18 280	27 877	1 682	1 682
Pantatut arvopaperit	5 985	4 281		
Yhteensä	29 416	42 893	2 639	1 682
Konserniyritysten puolesta annetut kiinnitykset				
Annetut kiinteistökiinnitykset			349	
Annetut yritysikiinnitykset			33 000	
Yhteensä			33 349	
Kiinnitykset ja pantit yhteensä				
Annetut kiinteistökiinnitykset	6 370	11 953	1 306	
Annetut yritysikiinnitykset	82 782	59 379	58 228	25 228
Pantatut arvopaperit	6 275	4 570		
Yhteensä	95 426	75 903	59 534	25 228
Takaukset				
Konserniyritysten puolesta			199 843	131 033
Osakkuusyritysten puolesta	2 086	951	2 086	951
Muiden puolesta	6 347			
Yhteensä	8 433	951	201 929	131 984
Eläkevastuut				
		34		
Leasingvastuut				
Seuraavana vuonna maksettavat	7 516	3 319	4 247	2 915
Myöhemmin maksettavat	31 465	14 233	18 321	13 614
Yhteensä	38 980	17 552	22 569	16 529
Factoringvastuut				
	9 190			
Johdannaissopimukset				
Valuuttatermiinit				
Nimellisarvo	35 227	1 917	35 227	1 917
Käypä arvo	-154		-154	

OSAKKEET JA OSUUDET

Yhtiö	Konsernin omistusosuus %	Emoyhtiön omistusosuus			Muiden kons.yritysten omistusosuus kp-arvo, 1 000 euroa
		%	kpl	kp-arvo, 1 000 euroa	
Konserniyritysosakkeet					
UAB Vakarų Automagistrals, Liettu	99,3	99,3	1 713 663	1 835	
Forsan Betonituote Oy, Forssa	100,0	100,0	1 000	3 305	
UAB Greitkelis, Liettu	97,5	97,5	1 555 683	1 620	
Itä-Suomen Valmisbetoni Oy, Lappeenranta	100,0				1 958
Kainuun Murske Oy, Kajaani	54,2	54,2	13	149	
Kvalitetsasfalt i Mellansverige Ab, Ruotsi	75,0	75,0	7 500	5 066	
Lemcon Baumanagement GmbH, Saksa	100,0	100,0	100	21	
Lemcon Bauprojekt-Management GmbH, Itävalta	76,0				10
Lemcon Company S.A., Luxemburg	100,0	100,0	1 605	31	
Lemcon Építőipari Kft, Unkari	76,8				28
Lemcon (UK) Ltd, Iso-Britannia	100,0	100,0	100		
Lemminkäinen A/S, Tanska	100,0	100,0	45 500	18 972	
VAe A/S, Tanska	51,0				865
Lemminkäinen Norge AS, Norja	100,0				8 892
Lemminkäinen Eesti AS, Viro	100,0	100,0	10	3	
Lemminkäinen Svenska Ab, Ruotsi	100,0	100,0	10	12	
Omni-Sica Oy, Helsinki	100,0	100,0	50	9	
Oy Alfred A. Palmberg Ab, Helsinki	100,0	51,5	2 551	27 960	10 392
Oy Finnasfalt Ab, Helsinki	100,0	100,0	200	10	
Rakennus Oy Lemminkäinen, Helsinki	100,0	100,0	100	1 682	
Sica Oy, Helsinki	100,0	100,0	1 003	55 946	
TEK Holding Oy, Helsinki	100,0	100,0	900	37 859	
Tielinja Oy, Helsinki	100,0	100,0	75	309	
ZAO Lemminkäinen Dor Stroi (Lemdorstroi), Venäjä	100,0	100,0	49	544	
As Rajar TI, Viro	58,0				5
WPL-System Oy, Helsinki	100,0				42
Neccos Oy, Helsinki	100,0				52
Lemcon Latvija SIA, Latvia	100,0				375
Lemcon Vilnius UAB, Liettu	100,0				979
UAB Kelio Linija, Liettu	98,4				3
Lemcon Polska Sp.z o.o., Puola	100,0				387
ZAO Lemstroi, Venäjä	100,0				18
ZAO Neccos, Venäjä	100,0				2
ICM International Construction Management, Unkari	70,0				497
Lemcon Networks Oy, Helsinki	76,0				304
Lemcon do Brasil Ltda, Brasilia	76,0				464
Lemcon (Philippines) Inc., Filippiinit	76,0				222
Lemcon Pte Ltd, Singapore	76,0				7
Lemcon (Thailand) Ltd, Thaimaa	33,4				23
Oü Sten Killustik, Viro	100,0	100,0	400	1	
Tekmanni Oy, Helsinki	82,6				1 464
Rakennustoimisto Palmberg Oy, Tampere	90,0				612
Oy Konte Ab, Vaasa	90,9				168
Rekab Entreprenad Ab, Ruotsi	80,0				243
Palmberg-Rakennus Oy, Oulu	100,0				168
Palmberg TKU Oy, Turku	90,0				654
Rakennusliike S. Horttanainen Oy, Porvoo	100,0				67
Byggnads Ab Forsström Rakennus Oy, Kokkola	75,0				151
Savocon Oy, Kuopio	96,4				417
Palmberg-Urakoitsijat Oy, Hyvinkää	90,0				45
AAP-Insinöörit Oy, Helsinki	100,0				9
Rakennus-Otava Oy, Jyväskylä	100,0				605
Oka Oy, Kouvola	70,0				2 463
Ab Jakobe Oy, Pietarsaari	85,0				1 087
Oy Kokkobe Ab, Kokkola	90,3				1 452
Yhteensä				155 332	35 131
Osakkuusyrittösakkeet					
Pointti-Talo Oy, Lahti	45,0	45,0	27	293	
Talter AS, Viro	49,0	49,0	4 140	981	1 003
Laing-Loy Management Ltd, Iso-Britannia	50,0				33
Martin Haraldstad AS, Norja	50,0				812
Moelv Grus AS, Norja	50,0				124
Nordasfalt AS, Norja	50,0				1 113
Lörenskog Asfalt ANS, Norja	50,0				627
Oy Tara-Element Ab, Kokkola	48,9				429
Muut					1 059
Yhteensä				1 274	5 201
Muut osakkeet ja osuudet					
Helsinki Halli Oy A, Helsinki			12	20	202
Oy Nordgolf Ab Y, Äminnefors		1,4	16	67	24
Sampo Vakuutus Oy, Turku		0,0	88 460		153
Talentum Oyj, Helsinki		0,3	47 344	20	117
Vierumäen Kuntokylä Oy, Helsinki		3,4	2 640	44	137
Kiinteistö-osakkeet					2 216
Asunto-osakkeet					3 719
Muut osakkeet ja osuudet					834
Yhteensä					7 401

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	2001 Milj. euroa	2000 Milj. euroa	1999 Milj. euroa	1998 Milj. euroa	1997 Milj. euroa
Liikevaihto	1 116,5	964,6	826,4	715,6	568,5
Vienti ja ulkomaantoiminta	202,5	117,6	139,6	159,6	124,3
% liikevaihdosta	18,1	12,2	16,9	22,3	21,9
Liikevoitto	69,7	50,2	42,8	30,6	21,3
% liikevaihdosta	6,2	5,2	5,2	4,3	3,8
Voitto ennen satunnaiseriä	61,7	46,4	39,9	27,1	18,3
% liikevaihdosta	5,5	4,8	4,8	3,8	3,2
Voitto ennen veroja	61,7	46,4	39,9	38,9	18,3
% liikevaihdosta	5,5	4,8	4,8	5,4	3,2
Tilikauden voitto	55,1	29,3	26,4	14,2	11,9
% liikevaihdosta	4,9	3,0	3,2	2,0	2,1
Pysyvät vastaavat	197,8	169,5	124,5	114,1	111,6
Vaihto-omaisuus	145,2	137,2	114,6	116,1	200,1
Rahoitusomaisuus	212,6	192,5	153,4	114,7	78,2
Oma pääoma	195,0	154,5	139,6	122,0	105,6
Vähemmistöosuus	10,5	7,5	3,3	2,1	1,5
Korollinen vieras pääoma	138,6	120,6	73,3	63,4	62,6
Koroton vieras pääoma	211,5	216,5	176,3	157,4	220,2
Taseen loppusumma	555,6	499,2	392,5	344,8	389,9
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	31,4	19,9	20,6	5,6	12,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	23,0	20,7	21,7	18,0	12,8
Omavaraisuusaste, %	41,7	36,9	43,5	42,6	44,0
Gearing, %	44,1	54,0	33,1	30,3	37,4
Korollinen nettovelka	90,7	87,5	47,3	37,6	40,0
Bruttoinvestoinnit	94,0	72,4	42,2	18,8	18,4
% liikevaihdosta	8,4	7,5	5,1	2,6	3,2
Tilaukanta 31.12.	440,7	451,1	386,6	388,1	294,5
Henkilöstön määrä	6 311	4 487	3 500	3 288	2 966

1) Vuonna 2000 velkana ollut ja tilikaudella tuloutunut 15,2 milj. euron määräinen veronpalautus heikentää erityisesti tämän tunnusluvun vertailtavuutta.

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO-%

$$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}}$$

(keskimäärin tilikauden aikana)

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO-%

$$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot} \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$$

(keskimäärin tilikauden aikana)

OMAVARAISUUSASTE, %

$$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

GEARING, %

$$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahoitusarvopaperit} - \text{rahat ja pankkisaamiset} \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$$

KOROLLINEN NETTOVELKA

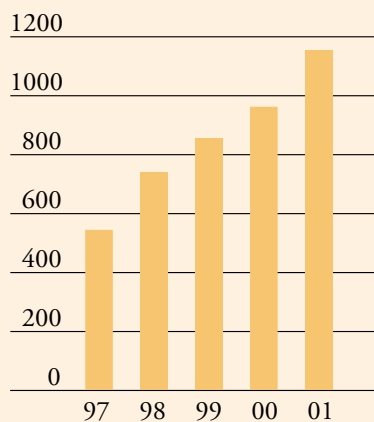
Korolliset velat - rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

$$\frac{\text{Tilikauden kukaussittaiset henkilöstömäärät yhteensä}}{\text{Tilikauden kuukausien lukumäärä}}$$

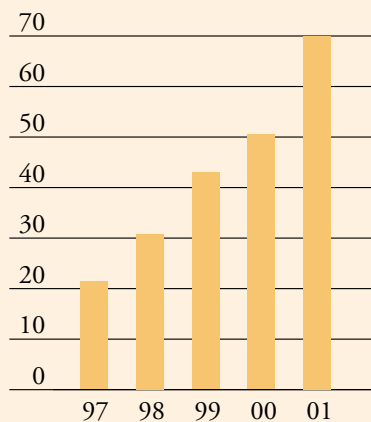
LIKEVAIHTO

Milj.euroa

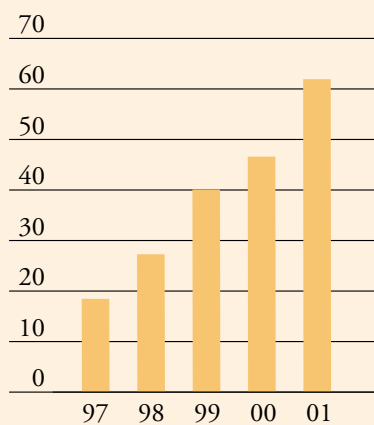
LIKEVOITTO

Milj.euroa

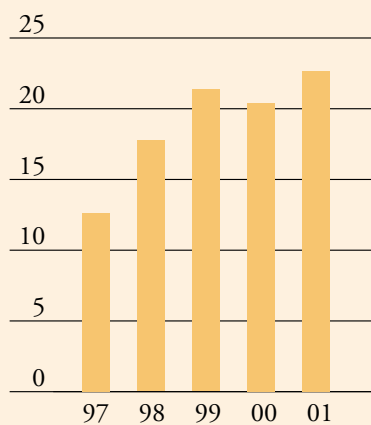
TULOS ENNEN SATUNNAISERIÄ

Milj.euroa

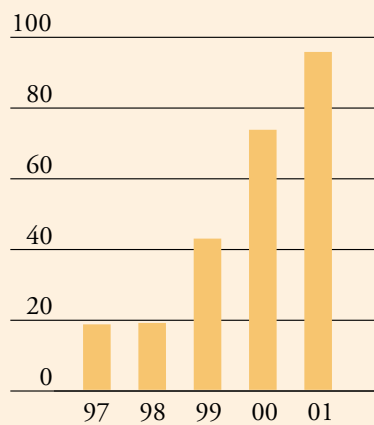
SIOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

%

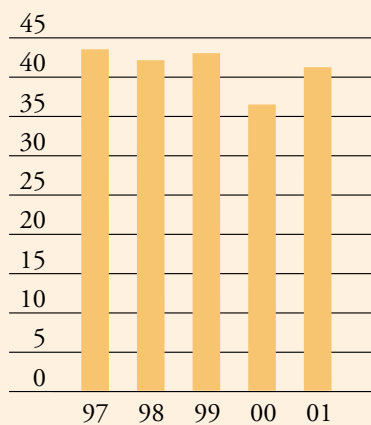
BRUTTOINVESTOINNIT

Milj. euroa

OMAVARAISUUSASTE

%

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Lemminkäinen Oyj:n osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä. Osake noteerataan Helsingin Pörssissä. Yhtiöllä on markkinatakaajasopimus Nordea Securities Oyj:n kanssa. Yhtiön osakepääoma on 34 042 500 euroa. Osakkeen nimellisarvo on 2 euroa ja osakkeiden lukumäärä 17 021 250 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja.

OSAKKEIDEN KURSSI JA VAIHTO

Lemminkäinen Oyj:n osakkeen keskikurssi oli tilikauden aikana 12,86 euroa (11,89). Tilikauden lopussa kurssi oli 13,00 euroa (12,00) ja osakkeen markkina-arvo 221,3 milj. euroa (204,3). Yhtiöllä oli vuoden lopussa 1 843 (1 720) osakkeenomistajaa. Osakkeita vaihdettiin 460 229 kappaletta (1 185 415).

ARVOPAPERIMARKKINALAIN 2 LUVUN 9 §:N MUKAISET ILMOITUKSET

Yhtiölle ei ole tilikauden aikana tehty arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisia ilmoituksia.

OSAKASSOPIMUKSET

Yhtiön tiedossa ei ole sellaisia osakaiden välisiä sopimuksia, joilla olisi merkitystä äänivallan käyttämiselle yhtiökokouksissa.

OSAKEANTIVALTUUTUS

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevaa osakeantivaltuutusta eikä valtuutusta päättää vaihtovelkakirja- tai optiolainasta.

OMAT OSAKKEET

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevaa valtuutusta hankkia yhtiön omia osakkeita.

JOHDON OSAKKEENOMISTUS

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 31.12.2001 Lemminkäinen Oyj:n osakkeita 7 500 487 kappaletta, joka on 44,1% yhtiön osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2001

	Osakemäärä kpl	% osakemäärästä
Heikki Pentti	3 813 956	22,41
Erkki J. Pentti	3 673 956	21,58
Olavi Pentti	3 673 953	21,58
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	1 172 400	6,89
Etra Invest Oy	444 400	2,61
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	441 100	2,59
Placeringsfonden Aktia Capital	430 900	2,53
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	304 600	1,79
Tukinvest Oy	201 600	1,18
Kuntien Eläkevakuutus	194 800	1,14
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi	165 000	0,97
LEL Työeläkekassa	156 600	0,92
Vakuutusosakeyhtiö Suomi	125 000	0,73
Placeringsfonden Aktia Secura	105 200	0,62
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	100 000	0,59
Yhteensä, 15 suurinta	15 003 465	88,13

OMISTAJARYHMÄT 31.12.2001

	Osakemäärä kpl	% osakemäärästä	Osakemäärä kpl	% osakemäärästä
Kotitaloudet	1 636	88,77	12 359 486	72,61
Yritykset	149	8,08	1 079 406	6,34
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	16	0,87	2 080 230	12,22
Julkisyhteisöt	6	0,33	1 162 900	6,83
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	31	1,68	211 948	1,25
Ulkomaat	5	0,27	2 311	0,01
Hallintarekisteröidyt			112 099	0,66
Yhteistilillä			12 870	0,08
Yhteensä	1 843	100,00	17 021 250	100,00

OSAKEMÄÄRIEN JAKAUMA 31.12.2001

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä kpl	% osakemäärästä	Osakemäärä kpl	% osakemäärästä
1 - 100	416	22,57	22 624	0,13
101 - 1000	1 136	61,64	449 331	2,64
1001 - 10000	250	13,56	771 866	4,53
10001 - 100000	27	1,47	748 995	4,40
100001 - 1000000	10	0,54	2 569 200	15,09
1000001 -	4	0,22	12 334 265	72,47
Hallintarekisteröidyt			112 099	0,66
Yhteistilillä			12 870	0,08
Yhteensä	1 843	100,00	17 021 250	100,00

OSAKEANTIOIKAISTUT OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2001 euroa	2000 euroa	1999 euroa	1998 euroa	1997 euroa
Tulos/osake (EPS) ¹⁾	3,23	1,72	1,55	0,34	0,73
Oma pääoma/osake	11,46	9,08	8,20	7,16	6,52
Osinko/osake	1,10 ²⁾	0,84	0,84	0,50	0,34
Osinko/tulos, % ¹⁾	34,0	48,9	54,3	150,8	45,9
Efektiivinen osinkotuotto, %	8,5	7,0	8,6	6,7	4,3
Hinta/voitto-suhde (P/E) ¹⁾	4,0	7,0	6,3	22,2	10,5
Osakkeen kurssikehitys					
keskikurssi	12,86	11,89	8,78	9,32	8,65
alin kurssi	11,00	10,00	7,25	6,22	7,06
ylin kurssi	13,90	14,00	10,10	11,94	9,75
kurssi kauden lopussa	13,00	12,00	9,80	7,57	7,74
Osakemannan markkina-arvo, milj.	221,3	204,3	166,8	128,8	125,3
Osakkeiden vaihdon kehitys 1000 kpl	460	1 185	1 658	2 079	4 345
% kokonaismäärästä	2,7	7,0	9,7	12,4	26,8
Osakkeiden lukumäärä					
kaudella keskimäärin, 1000 kpl	17 021	17 021	17 021	16 700	16 200
kauden lopussa, 1000 kpl	17 021	17 021	17 021	17 021	16 200

1) Vuonna 2000 velkana ollut ja tilikaudella tuloutunut 15,2 milj. euron määräinen veronpalautus heikentää erityisesti näiden tunnuslukujen vertailtavuutta.

2) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOS / OSAKE

Tulos ennen satunnaisia eriä - verot - vähemmistöosuus

Osakeantioikastu osakemäärä keskimäärin

OMA PÄÄOMA / OSAKE

Oma pääoma

Osakeantioikastu osakemäärä tilikauden lopussa

OSINKO / OSAKE

Tilikaudelta jaettu osinko

Osakeantioikastu osakemäärä tilikauden lopussa

OSINKO / TULOS, %

Tilikaudelta jaettu osinko x 100

Tulos ennen satunnaisia eriä - verot
- vähemmistöosuus

EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO, %

Osinko / osake x 100

Osakeantioikastu kurssi tilikauden lopussa

P/E-LUKU

Osakeantioikastu kurssi tilikauden lopussa

Tulos/osake

OSAKEANTIOIKAISTU KESKIKURSSI

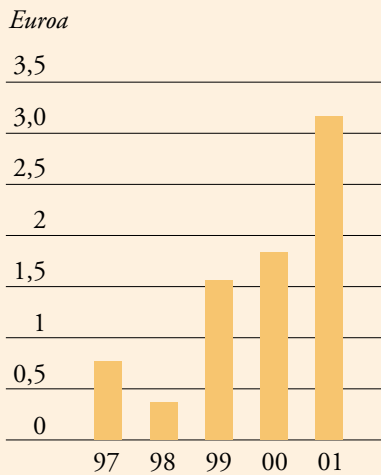
Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto

Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikastu lukumäärä

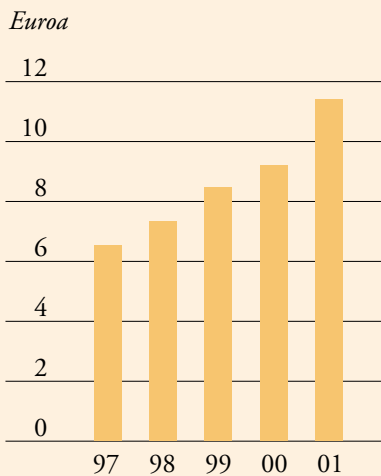
OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO

Osakkeiden lukumäärä x kurssi tilikauden lopussa

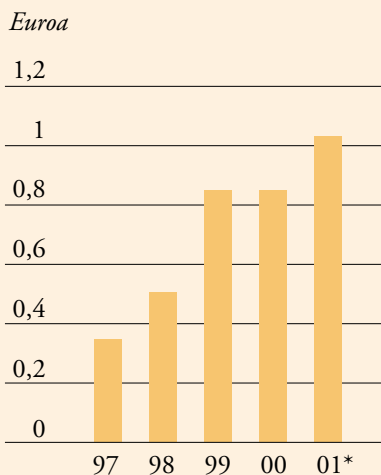
TULOS/OSAKE

OMA PÄÄOMA/OSAKE

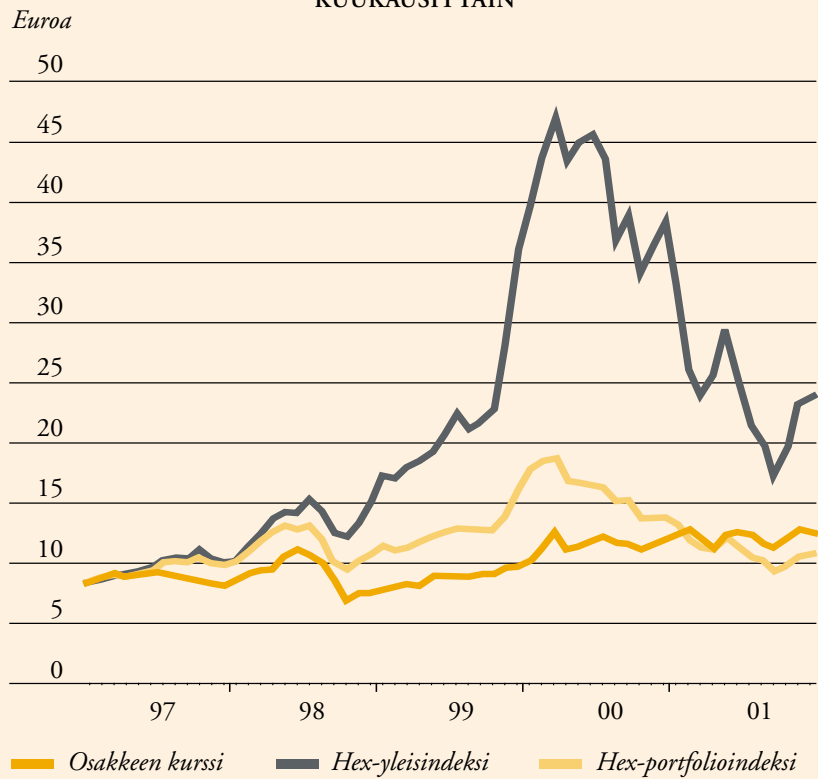

OSINKO/OSAKE

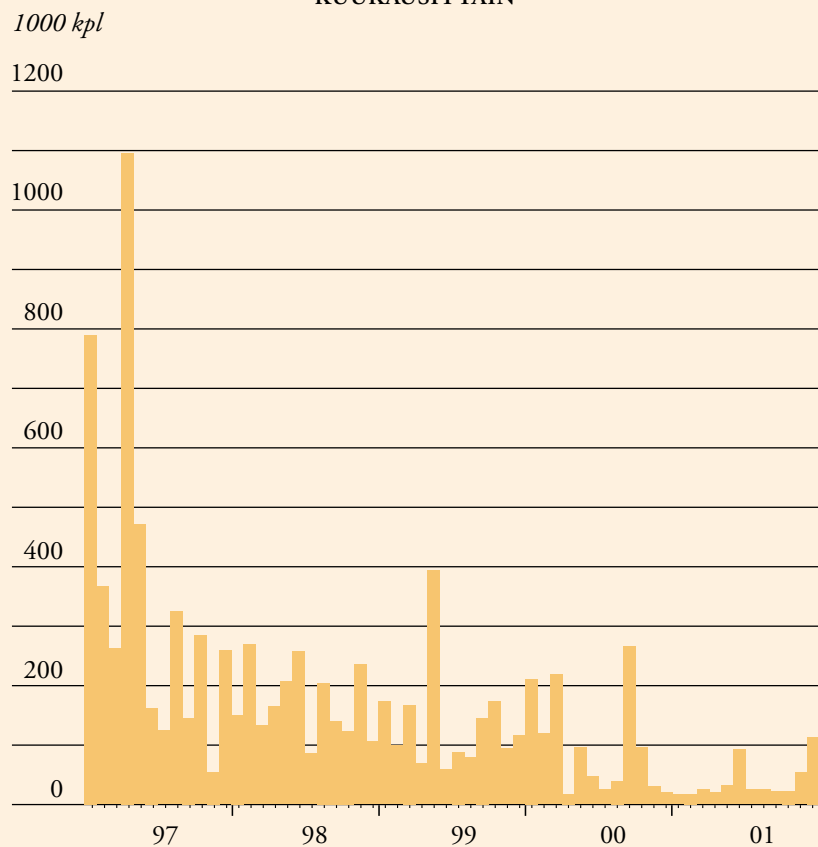

* hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

OSAKKEEN OSAKEANTIOIKAISTU KESKIKURSSI
KUUKAUSITTAIN

OSAKKEEN OSAKEANTIOIKAISEMATON VAIHTOMÄÄRÄ
KUUKAUSITTAIN

HALLITUKSEN EHDOTUS EMOYHTIÖN VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Konsernitaseen 31.12.2001 mukaan konsernin voitonjakokelpoinen oma pääoma on 140 377 585,48 euroa. Emoyhtiö Lemminkäinen Oyj:n voitonjakokelpoinen oma pääoma taseen 31.12.2001 mukaan on 107 587 367,44 euroa, josta voittovarot edellisiltä tili-

kausilta ovat 69 889 513,28 euroa ja tilikauden voitto 37 697 854,16 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle osinkoa jaettavaksi 18 723 375,00 euroa vuodelta 2001, jolloin voittovaroihin jää 88 863 992,44 euroa.

Helsingissä 13. päivänä helmikuuta 2002

Heikki Pentti

Teppo Taberman

Paul Blomqvist

Erkki J. Pentti

Juhani Sormaala

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lemminkäinen Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Lemminkäinen Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2001.

Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin että emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan

toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitalinpäätökseen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 5. maaliskuuta 2002

Jan Holmberg, KHT

Jarmo Alén, KHT

EMOYHTIÖN HALLITUS

Erkki J. Pentti

Teppo Taberman

Juhani Sormaala

Paul Blomqvist

Heikki Pentti

HEIKKI PENTTI (55)

- vuorineuvos, diplomiekonomi
- hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1994
- hallituksen jäsen vuodesta 1969
- yhtiön palveluksessa vuodesta 1973
- Fortum Oyj:n, Myllykoski Oyj:n ja Pohjola-Yhtymä Oyj:n hallituksen jäsen
- Rakennusteollisuus RT ry:n hallituksen puheenjohtaja ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton hallituksen varapuheenjohtaja
- omistaa 3 813 956 Lemminkäinen Oyj:n osaketta

TEPPO TABERMAN (57)

- taloustieteiden maisteri
- hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1998
- hallituksen jäsen vuodesta 1997
- mm. Oy Rettig Ab:n, Oy G.W. Sohlberg Ab:n, Ingman Group Oy Ab:n, Larox Oyj:n, Paloheimo Oyj:n ja SKS-Tekniikka Oyj:n hallituksen jäsen
- ei omista Lemminkäinen Oyj:n osakkeita

PAUL BLOMQVIST (70)

- ekonomisti
- hallituksen jäsen vuodesta 1968
- yhtiön palveluksessa vuosina 1960–1990
- omistaa 7 175 Lemminkäinen Oyj:n osaketta

ERKKI J. PENTTI (53)

- merkonomi
- hallituksen jäsen vuodesta 1975
- yhtiön palveluksessa vuodesta 1973
- omistaa 3 673 956 Lemminkäinen Oyj:n osaketta

JUHANI SORMAALA (52)

- diplomi-insinööri, diplomiekonomi
- toimitusjohtaja vuodesta 1994
- hallituksen jäsen vuodesta 1989
- yhtiön palveluksessa vuodesta 1981
- omistaa 5 400 Lemminkäinen Oyj:n osaketta

LEMMINKÄINEN-KONSERNIN HALLINTO

KONSERNIN RAKENNE

Lemminkäinen-konsernissa on viisi liiketoiminta-alueita. Emoyhtiön toiminta on jaettu Päälystys- ja kiviainesryhmään ja Rakennusmateriaaliryhmään. Tytäryhtiöt Rakennus Oy Lemminkäinen, Oy Alfred A. Palmberg Ab ja Tekmanni Oy toimivat kukin omalla liiketoiminta-alueellaan.

EMOYHTIÖN HALLITUS

Lemminkäinen Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsee vuosittain yhtiön hallitukseen vähintään neljä ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vuonna 2001 hallituksessa oli viisi jäsentä. Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous.

Lemminkäinen Oyj:n hallitus päättää konsernia koskevista laajakantoisista ja periaatteellisesti merkittävistä asioista. Hallitus tekee yhtiöjärjestyksessä määrätyn toimialan puitteissa päätökset mm. uusille liiketoiminta-alueille laajentumisesta sekä vanhoista liiketoiminnoista luopumisesta. Hallitus vahvistaa konserniyhtiöiden budjetit osana konsernin budjettia ja tekee konsernin kannalta keskeiset investointi- ja rahoituspäätökset. Lisäksi hallitus päättää mm. konsernin ympäristö- ja vakuutuspolitiikan sisällöstä.

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan ja tämän välittömät alaiset. Lisäksi se päättää toimitusjohtajan ja tämän välittömien alaisen palkan, palkkiot ja muut edut. Hallitus päättää myös konsernin kannustepalkkiojärjestelmien periaatteet.

Keskimäärin kerran kuukaudessa pidettävissä hallituksen kokouksissa toimitusjohtaja esittelee hallitukselle konsernin eri liiketoiminta-alueita

koskevan katsauksensa sekä konsernin taloudelliset raportit. Vuonna 2001 hallitus kokoontui yksitoista kertaa.

TOIMITUSJOHTAJA

Lemminkäinen Oyj:n toimitusjohtaja vastaa yhtiön liiketoiminnan käytännön johtamisesta ja suunnittelusta. Toimitusjohtaja huolehtii myös konsernitasolla strategisesti merkittävien toimenpiteiden, kuten yritysjärjestelyjen valmistelemisesta sekä hallituksen päättämien toimenpiteiden täytäntöönpanosta. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön johtamisresurssit ovat riittävät ja että yhtiön hallinto toimii lain- ja asianmukaisesti.

ALAKONSERNIEN HALLINTO

Tytäryhtiöiden hallituksen jäsenet ovat yleensä Lemminkäinen-konsernin palveluksessa olevia johtohenkilöitä. Hallituksen puheenjohtajana toimii Lemminkäinen Oyj:n toimitusjohtaja. Tytäryhtiöiden hallituksen jäsenen tehtävästä ei makseta erillisiä palkkioita konsernin palveluksessa oleville henkilöille.

Liiketoiminta-alueiden johtajat ovat operatiivisesti Lemminkäinen Oyj:n toimitusjohtajan suoria alaisia.

VALVONTA

Liiketoiminnan seuranta ja varainhoidon valvontaa varten konsernissa on käytössä tulosityksikkökohtainen raportointijärjestelmä.

Tarkastustoimintaa konsernissa harjoittaa yhtiökokouksen valitsemien tilintarkastajien lisäksi konsernin sisäinen tarkastus.

SISÄPIIRIOHJE

Lemminkäinen Oyj:ssä noudatetaan 1.3.2000 käyttöön otettua sisäpiiri-ohjetta. Ohje sisältää Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton valmisteleman sisäpiiri-ohjeen säännökset.

Ohjeen perusteella pysyviksi sisäpiiriläisiksi määritellään lakimääräiset sisäpiiriläiset sekä henkilöt, jotka tehtävissään saavat säännöllisesti yhtiön arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavaa tietoa. Osavuosi-katsauksen ja tilinpäätöstiedotteen julkaisemista edeltävä ajanjakso, jolloin yhtiön pysyvät sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön liikkeeseen laskemilla arvopapereilla, on 21 vuorokautta.

TIETOA OSAKKEENOMISTAJILLE

YHTIÖKOKOUS

Lemminkäinen Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään perjantaina 22.3.2002 klo 15.00 Marina Congress Centerissä, Katajanokanlaituri 6, 00160 Helsinki. Kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 11 §:ssä mainitut asiat.

Ekonomi Paul Blomqvist on ilmoittanut hallitukselle, ettei hän ole käytettävissä valittaessa hallitusta seuraavalle toimikaudelle. Osakkeenomistajat, jotka edustavat n. 65 % yhtiön osakkeiden tuottamista äänistä, ovat ilmoittaneet ehdottavansa yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenten lukumäärä vahvistettaisiin viideksi ja että hallitukseen valittaisiin suostumuksensa mukaisesti uudelleen Erkki J. Pentti, Heikki Pentti, Juhani Sormaala ja Teppo Taberman sekä uutena jäsenenä Sanitec Oyj:n toimitusjohtaja Berndt Brunow.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka 12.3.2002 on merkittynä osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osaksluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen edellyttäen, että osakkeenomistaja on rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 28.10.1994. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuustilille.

Osakkeenomistajien, jotka haluavat osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava siitä viimeistään tiistaina 19.3.2002 klo 14.00 mennessä. Ilmoittautumiset ottaa vastaan Maritta Laitinen, puh. (09) 1599 303. Ilmoittautumisen voi lähettää myös postitse osoitteella Lemminkäinen Oyj, Maritta Laitinen, PL 23, 00241 Helsinki, telefaksilla (09) 1599 510

tai sähköpostilla maritta.laitinen@lemminkainen.fi

Ilmoittautumisen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Valtakirja, jonka nojalla asiamies edustaa osakkeenomistajaa, pyydetään toimittamaan yhtiölle ilmoittautumisajan loppuun mennessä.

Tilinpäätösasiakirjojen jäljennökset ovat nähtävissä yhtiön pääkonttorissa Esterinportti 2, 00240 Helsinki 6.3.2002 alkaen. Jäljennökset tilinpäätösasiakirjoista lähetetään pyynnöstä osakkeenomistajille.

EHDOTUS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Lemminkäinen Oyj:n hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiö jakaisi tilikaudelta 1.1.-31.12.2001 osinkoa 1,10 euroa osakkeelta eli yhteensä 18 723 375,00 euroa.

Osinko maksetaan osakkaalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 27.3.2002 merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön omistajaluetteloon. Osingon maksupäivä olisi 5.4.2002.

TALOUDELLISET KATSAUKSET

Lemminkäinen Oyj julkaisee vuonna 2002 vuosikertomuksen lisäksi seuraavat taloudelliset katsaukset:

13.2.2002	tilinpäätöstiedote tilikaudelta 2001
15.5.2002	osavuositarkastus 1.1. - 31.3.2002
14.8.2002	osavuositarkastus 1.1. - 30.6.2002
13.11.2002	osavuositarkastus 1.1. - 30.9.2002

Vuosikertomus ilmestyy suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Yhtiön osaksluetteloon merkityt osakkaat saavat vuosikertomuksen postitse. Osavuositarkastukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi internet-osoitteessa www.lemminkainen.fi

Sähköisen tiedonvälityksen yleistettyä taloudellisessa informaatiossa

yhtiö ei vastaisuudessa enää automaattisesti lähetä painettua osavuositarkastusta osakkeille tai muille sidosryhmille. Taloudellisia raportteja voi tilata yhtiön Tiedotuksesta, puh. (09) 1599 511 tai sähköpostiosoitteesta kirjasto@lemminkainen.fi

YHTEYSTIEDOT

PÄÄKONTTORI

LEMMINKÄINEN OYJ
Esterinportti 2, 00240 Helsinki
Puhelin (09) 15 991
Telefax (09) 140 672
Sähköposti:
tiedotus@lemminkainen.fi
www.lemminkainen.fi

PIIRIKONTTORIT

FORSSA
Kaikulantie 57, 30100 Forssa
(03) 424 0300

HUITTINEN

Risto Rytin katu 22
32700 Huittinen
(02) 569 236

HÄMEENLINNA

Tölkkimäentie 4
13130 Hämeenlinna
(03) 628 0010, 628 0020

IISALMI

Louhenkatu 7, 74100 Iisalmi
(017) 816 861

IMATRA

Karjalantie 857, 55800 Imatra
(05) 473 8666

JOENSUU

Parrutie 1, 80100 Joensuu
(013) 264 210

JYVÄSKYLÄ

Vasarakatu 1, 40320 Jyväskylä
(014) 334 400

KAJAANI

Brahenkatu 16 as. 9
87100 Kajaani
(08) 613 1303

KEMI

Valtakatu 30, 94100 Kemi
(016) 221 647

KOKKOLA

Outokummuntie, 67100 Kokkola
(06) 831 1089

KOTKA

Valajantie 7, 48230 Kotka
(05) 210 4300, 210 4340

KOUVOLA

Alakyläntie 23, 45100 Kouvola
(05) 375 6910

KUOPIO

Yrittäjäntie 17, 70150 Kuopio
(017) 264 4000

KUUSAMO

Kalliovaara, 93600 Kuusamo
(08) 851 4468

LAHTI

Kerintie 20, 15500 Lahti
(03) 874 200

LAPPEENRANTA

Ruukintie 9, 53500 Lappeenranta
(05) 416 2025, 416 2940

LOHJA

Puistokatu 25, 08150 Lohja
(019) 362 0231

MIKKELI

Kaarikuja 1 C 20, 50170 Mikkeli
(015) 366 034

MUIJALA

Pysäkkitie 14, 08680 Muijala
(019) 335 245

OULU

Sälpätie 5, 90630 Oulu
(08) 556 0111, 556 0255

PORI

Tuomolantie 2, 28360 Pori
(02) 646 2505, 646 0961

RAAHE

Kirkkokkatu 28 B, 92100 Raahе
(08) 223 7019

SALO

Perämiehenkatu 9, 24100 Salo
(02) 777 828

SAVONLINNA

Ahertajantie 11, 57230 Savonlinna
(015) 515 750

SEINÄJOKI

Teollisuustie 11, 60100 Seinäjoki
(06) 420 3500

TAMPERE

Possijärvenkatu 3, 33400 Tampere
(03) 237 6600

TURKU

Voimakatu 13, 20520 Turku
(02) 274 6611

TUUSULA

Sammonmäki, PL 10
04361 Tuusula
(09) 870 441

VAASA

Teollisuustie 11, 65610 Mustasaari
(06) 322 3557, 322 1656

VALKEAKOSKI

Vainionkatu 2, 37600 Valkeakoski
(03) 584 4344

VANTAA

Elannonntie 5, 01510 Vantaa
(09) 478 4410

TUOTANTOLAITOKSET

BETONITUOTETEHTAAT

Sammonmäki, PL 10
04361 Tuusula
(09) 870 441

16300 Orimattila
(03) 887 450

LUONNONKIVITEHTAAT

07600 Myrskylä
(019) 677 0650

Kölkynvuorentie 6
44500 Viitasaari
(014) 570 010

BITUMITUOTETEHDAS

(KATEAINEET)

Puistokatu 25-27, 08150 Lohja
(019) 362 0201

TYTÄRYHTIÖT KOTIMAASSA

RAKENNUS OY
LEMMINKÄINEN

Esterinportti 2, 00240 Helsinki
(09) 15 991
Toimitusjohtaja Matti A. Mantere

Lemcon Networks Oy
Esterinportti 2, 00240 Helsinki
(09) 15 991
Toimitusjohtaja Juha Nurmi

OY ALFRED A. PALMBERG AB

Esterinportti 2, 00240 Helsinki
(09) 15 991
Toimitusjohtaja Risto Bono

Palmberg TKU Oy
Käsityöläiskatu 9, 20100 Turku
(02) 2751 800
Toimitusjohtaja Mikko Pirhonen

Palmberg-Urakoitsijat Oy
Uudenmaankatu 32-34
05800 Hyvinkää
(019) 475 9100
Toimitusjohtaja Ahti Kara

Oka Oy
Ilmarinkuja 3, 45100 Kouvola
0201 741 200
Toimitusjohtaja Jorma Tamminen

Rakennustoimisto Palmberg Oy
Satakunnankatu 22 E
33210 Tampere
(03) 3397 1100
Toimitusjohtaja Jukka Terhonen

Rakennus-Otava Oy
Pajatie 8, 40630 Jyväskylä
(014) 339 3800
Toimitusjohtaja Jussi Kari

Oy Konte Ab
Olympiakatu 16, 65100 Vaasa
(06) 323 0311
Toimitusjohtaja Göran Pellfolk

Byggnads Ab Forsström
Rakennus Oy
Åströminkuja, 67100 Kokkola
(06) 823 2200
Toimitusjohtaja Peter Forsström

Palmberg-Rakennus Oy
Valtatie 21, 90500 Oulu
(08) 514 4600
Toimitusjohtaja Ahti Heikka

Savocon Oy
Puijonkatu 29 A, 70100 Kuopio
(017) 266 3400
Toimitusjohtaja Martti Kankkunen

TEKMANNI OY
Mikkolantie 1 B, 00640 Helsinki
(09) 35 031
Toimitusjohtaja Antero Huhta

ESPOO
Sinikalliontie 12, 02630 Espoo
(09) 512 3930

FORSSA
Murrontie 3, 30420 Forssa
(03) 412 7555

HÄMEENLINNA
Helsingintie 70
13430 Hämeenlinna
(03) 644 141

JOENSUU
Ukkolantie 21, 80130 Joensuu
(013) 126 811

JYVÄSKYLÄ
Vasarakatu 9, 40320 Jyväskylä
(014) 334 9211

JÄMSÄ
Koskentie 1, 42100 Jämsä
(014) 749 8800

KARKKILA
Bremerintie, 03600 Karkkila
(09) 225 5206

KEMI

Asentajankatu 6, 94600 Kemi
(016) 271 329

KOKKOLA

Vasarakuja 9, 67100 Kokkola
(06) 832 6200

KUOPIO

Kartanonkatu 2, 70700 Kuopio
(017) 264 6600

LAHTI

Sopenkorvenkatu 15, 15800 Lahti
(03) 544 7800

LAPPEENRANTA

Skinnarilankatu 28 A 13
53850 Lappeenranta
(05) 610 0611

OULU

Lumijoenkatu 8, 90400 Oulu
(08) 534 4700

PORI

Itsenäisyydenkatu 42, 28130 Pori
(02) 630 7400

PORVOO

Yrittäjänkatu 2, 06150 Porvoo
(019) 5298 700

RAAHE

Pajuniityntie 21, 92120 Raahen
(08) 263 758

RAUMA

Paananvahe 6, 26100 Rauma
(02) 549 8680

RIIHIMÄKI

Saranpää 2, 11130 Riihimäki
(019) 716 050

SEINÄJOKI

Päivöläntie 40, 60120 Seinäjoki
(06) 223 2500

SÄKYLÄ

Yrittäjänkatu 1, 27800 Säkyli
(02) 867 1435

TAMPERE

Paasikiventie 16 C, 33230 Tampere
(03) 236 7700

TURKU

Lukkosepänkatu 7, 20320 Turku
(02) 515 1600

VAASA

Olympiakatu 16 B 37, 65100 Vaasa
(06) 312 4700

VALKEAKOSKI

Asemantie 8, 37630 Valkeakoski
(03) 585 0510

VIHTI

Asemantie 10, 03100 Nummela
(09) 3503 3131

ÄÄNEKOSKI

Yrittäjänkatu 2, 44150 Äänekoski
(014) 529 5200

TIELINJA OY

Päivöläntie 3, 12400 Tervakoski
(019) 760 460
Toimitusjohtaja Harri Linnakoski

FORSSAN BETONITUOTE OY

Kaikkulantie 57, 30100 FORSSA
(03) 4240 3300
Toimitusjohtaja Antti Hujanen

ITÄ-SUOMEN**VALMISBETONI OY**

Kaakkoiskaari 14
53500 Lappeenranta
(05) 416 1215
Toimitusjohtaja Hannu Härkönen

OMNI-SICA OY

Esterinportti 2, 00240 Helsinki
(09) 148 1144
Toimitusjohtaja Pekka Peho

LEMMINKÄINEN-KONSERNI INTERNETISSÄ

Lemminkäinen-konserni

www.lemminkainen.fi

Päällystysyksikkö

www.lemminkainen.fi/paallystys

Kiviainesyksikkö

www.lemminkainen.fi/kiviaines

Keskuslaboratorio

www.lemminkainen.fi/laboratorio

Rakennusmateriaaliryhmä

www.insinoori.net

Forssan Betonituote Oy

www.forssanbetoni.fi

Kvalitetsasfalt i Mellansverige Ab

www.kvalasfalt.se

Tielinja Oy

www.tielinja.fi

Lemminkäinen Construction

www.lemminkainen.ru

Lemcon Networks Oy

www.lemcon.com

ICM International Construction

Management Rt.

www.icm.hu

Oy Alfred A. Palmberg Ab

www.palmberg.com

Byggnads Ab Forsström Rakennus Oy

www.forsstromrakennus.fi

Oy Konte Ab

www.konte.fi

Oka Oy

www.oka.fi

Palmberg-Rakennus Oy

www.palmberg-rakennus.fi

Palmberg TKU Oy

www.palmberg-tku.fi

Rakennus-Otava Oy

www.rakennusotava.fi

Rakennustoimisto Palmberg Oy

www.palmberg-tampere.com

Tekmanni Oy

www.tekmanni.fi

KIINTEÄT TOIMIPAIKAT ULKOMAILLA

LATVIA

LEMCON LATVIJA SIA.
E. Birznieka Upisa 10-2
LV-1050 Riika
+371 72 87 010

LIETTUA

UAB LEMCON VILNIUS
UAB GREITKELIS
Granito g. 4, 2028 Vilna
+370 2 641 426, +370 2 641 648

UAB VAKARU
AUTOMAGISTRALE
Tilžės g. 53, 5799 Klaipeda
+370 6 314 354

UAB Tecmen Vilnius
c/o Mikkolantie 1 B
00640 Helsinki
+358 9 35 031

NORJA

LEMMINKÄINEN NORGE AS
Fjellhamarveien 44 b
1472 Fjellhamar
+47 67 91 48 00

Pasadalen
Box 42, 3904 Porsgrunn
+47 35 93 34 50

Hovemovegen 80
2624 Lillehammer
+47 61 05 43 00

Box 244, 9315 Sørreisa
+47 77 86 18 06

PUOLA

LEMCON POLSKA Sp. z o.o.
ul. Marconich 9 m 4
02-954 Varsova
+48 22 8589 837

RUOTSI

LEMMINKÄINEN
CONSTRUCTION LTD.
Torsgatan 12, 11123 Tukholma
+46 8 5452 5380

KVALITETSASFALT I
MELLANSVERIGE AB
Brunnsgatan 38, 73331 Sala
+46 22 437 550

Vargmötesvägen 2 C
18630 Vallentuna
+46 8 514 308 50

TANSKA

LEMMINKÄINEN A/S
Nørreskov Bakke 1, 8600 Silkeborg
+45 8722 1500

Region Nord
Egelundvej 3, 8800 Viborg
+45 8727 5030

Region Midt
Dorotheasvej 11-13, 7171 Uldum
+45 7567 8355

Region Syd
Jernbanegade 3A, 6230 Rødekro
+45 7466 2444

Region Øst
Nordhavnsvej 2, 4600 Køge
+45 5664 6800

UNKARI

ICM INTERNATIONAL
CONSTRUCTION
MANAGEMENT Rt.
H-1063 Budapest, Bajnok u. 13
+36 1 3120 484

VENÄJÄ

ZAO LEMMINKÄINEN
DORSTROI
ZAO LEMSTROI
ZAO RAKENNUS
LEMMINKÄINEN
Ul. Narodnaja 12
109172 Moskova
+7 095 2340 647
+7 095 956 04 71/72

ZAO LEMMINKÄINEN
ZAO LEMMINKÄINEN
DORSTROI
Pr. Kosmonavtov 1, 196211 Pietari
+7 812 388 8700

ZAO Tekmen SS, Moscow
c/o Mikkolantie 1 B
00640 Helsinki
+358 9 35 031

OOO Tekmen SPb, St. Petersburg
c/o Mikkolantie 1 B
00640 Helsinki
+358 9 35 031

VIRO

LEMMINKÄINEN EESTI AS
Liivalaia 14, 10118 Tallinna
+372 6 461 125

AS RAJAR TL
Lagedi. Rae vald
75303 Harju Maakond
+372 6 766 141

AS TALTER
Betooni 28, 11415 Tallinna
+372 6057 550

Tekmanni Eesti OÜ
c/o Mikkolantie 1 B
00640 Helsinki
+358 9 35 031

LEMMINKÄINEN OYJ

ESTERINPORTTI 2, 00240 HELSINKI

PL 23, 00241 HELSINKI

PUHELIN (09) 15 991

FAKSI (09) 140 672

WWW.LEMMINKAINEN.FI